

flacăra

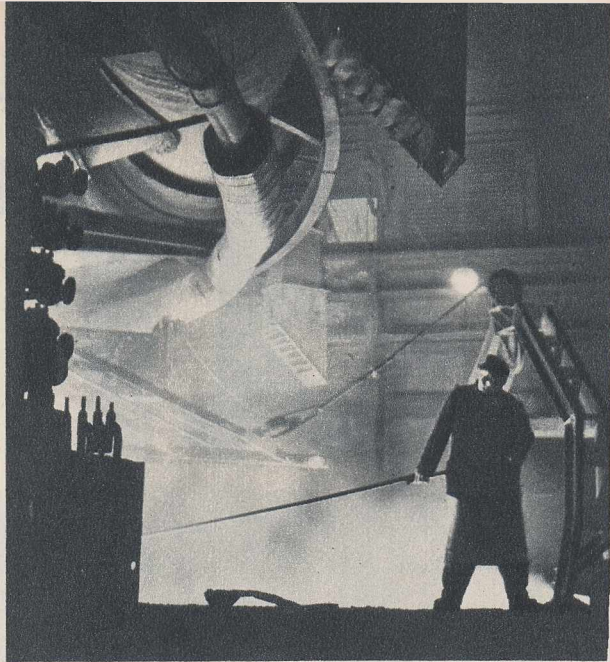
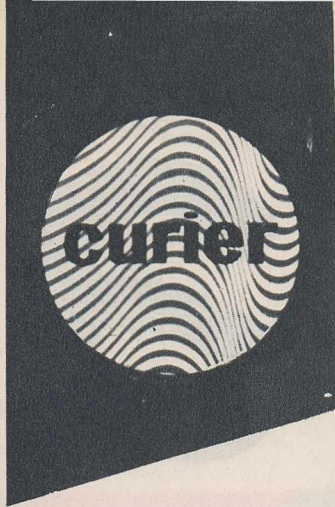
Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările,
uniți-vă!

20

Anul XV nr. 20 (572)
14 mai 1966

Intimplind congresul sindicatelor

Inscris pe agenda zilelor de 16-19 mai a.c. Congresul sindicatelor vine să marcheze un eveniment de seamă în viața organizației de masă a clasei muncitoare, dându-i o definiție nouă și un statut nou, precizându-i sfera de acțiune corespunzător cu dezvoltarea impetuoasă a întregii noastre societăți. Congresul a fost întâmpinat cu numeroase acțiuni care atestă preocuparea sindicatelor sub îndrumarea organizațiilor de partid de a-și spori contribuția la modernizarea producției:

Consiliul regional al sindicatelor Hunedoara a organizat recent, în colaborare cu Institutul de documentare tehnică, un schimb de experiență al cadrelor tehnice din întreprinderile și exploatarea minieră în legătură cu documentarea și informarea tehnică în sprijinul introducerii noului în producție.

Un simpozion, inițiat de comitetul sindicatului de la Combinatul petrochimic Brazi, cu participarea unor profesori universitari, ingineri și economiști, a dezbătut probleme ale organizării științifice a producției.

Intrecerea socialistă în cinstea celei de-a 45-a aniversări a creării P.C.R. a constituit un domeniu de amplă manifestare a capacității organizatorice și educative a sindicatelor. La uzina „Unirea” din Cluj, comitetul sindicatului a întreprins în această perioadă, prin comisiile lui, un studiu care i-a dat posibilitate să intervină mai eficient în sprijinul îndeplinirii angajamentelor, al folosirii judicioase a utilajelor, îmbunătățirii calității produselor etc. La „Partizanul roșu” din Brașov, metodele și evidențierea în întrecerea socialistă pentru creșterea indicilor de utilizare a războaielor de țesut a făcut obiectul

unor schimburi de experiență pe secții. Casa de cultură a sindicatelor din Bacău a mijlocit un colocviu al citorva deținători ai titlului de fruntași ori evidențiați cu tineri care vor lua curind „startul” în producție — elevi din ultimul an ai școlilor profesionale. Brigada artistică a sindicatului de la Șantierul naval Galați a oferit participanților la întrecerea socialistă un spectacol intitulat „Mult mi-e dragă steluța de frunțăș”.

Activitatea culturală organizată de sindicate se afirmă ca una din contribuțiile tot mai certe la lărgirea orizontului spiritual al oamenilor muncii. În sensul acesta, Consiliile regionale ale sindicatelor București și Oltenia, Consiliul local al sindicatelor din orașul București au organizat recent consfătuiri ale instructorilor artistici, directorilor de cluburi și bibliotecarilor, abordând calitatea muncii acestora și răspunderile lor sporite în contextul vieții culturale din țara noastră.

Salariații uzinei „Industria sirmei” din Cimpia-Turzii l-au avut ca oaspete pe prof. univ. Daniel Popescu, rectorul Institutului de arte plastice „Ion Andreescu” din Cluj, care le-a vorbit despre „Omul, creator de frumuseți”.

Clubul minerilor din Lupeni a deschis o nouă expoziție a cercului său de artă plastică de amatori.

Casele de cultură ale sindicatelor din Reșița, Baia-Mare și Tulcea, cluburile de la Fabrica de rulmenți Birlad, C.I.L. Suceava, Exploatarea minieră Anina au găzduit în ultimele săptămâni întâlniri cu poezia și muzica.

La nivelul regiunilor, raioanelor, orașelor, în prezent se elaborează planuri prin care sindicatele își propun să ofere posibilități variate de recreere în timpul verii.

Elena FLORESCU

**de la 500
la 800 000**

Fabrica de anvelope și camere de aer „Victoria” de la Florești (raionul Cimpina) a luat ființă în anul 1938. Producția ei anuală — în primii ani — se ridica la circa 500 bucăți anvelope. În prezent fabrica produce anual 500 000 anvelope și camere de aer ATA (automobil, tractor, mașini agricole), 1 000 000 de anvelope și camere de aer pentru biciclete și 200 000 pentru motocicletele și scutere. În afară de tipurile și dimensiunile necesare pentru echiparea autocamioanelor, tractoarelor, turismelor, autobuzelor, microbuzelor, troleibuzelor etc., s-au asimilat 12 tipuri dimensionale necesare unor mașini din import: Fiat 600, 850 și 1100, Moskvici, Wartburg, Trabant etc.

Perspectiva dezvoltării fabricii „Victoria” în anii cincinalului: o producție anuală de 800 000 garnituri ATA, 1 500 000 garnituri velo și 300 000 garnituri motocicletele și scutere. Îmbunătățirile calitative ale producției au în vedere în primul rând aderența mai bună la sol și rezistența sporită la abraziuni.

V. FIROIU

pe copertele noastre

MARGARETA PÎSLARU a strâns în cariera ei artistică de șase ani câteva pasiuni ce s-au împăcat bine una cu alta: muzică ușoară și populară, teatru, cinema.

Fotografate de
Hedy LÖFFLER

**Mimul cehoslovac
LADISLAV FIALKA.**
Citiți interviul
din pagina 16

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. **ABONAMENTE** la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. **TARIF DE ABONAMENTE:** 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. **TIPARUL** executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”.

pentru micii pacienți

Despre înfăptuirile medicinei noastre în folosul copiilor ne vorbește de astă dată tov. doctor-docent V. Petrescu Coman, conferențiar universitar, director al Spitalului clinic de copii al raionului 30 Decembrie din București, președintele Societății de pediatrie din cadrul Uniunii societăților de științe medicale.

Discuția pornește, în mod firesc, de la activitatea desfășurată de Spitalul clinic de copii al raionului 30 Decembrie.

— Dat fiind specificul de spital de urgență pentru copii, singura instituție de acest fel din Capitală — ne spune interlocutorul nostru — eforturile se îndreaptă în primul rând în direcția realizării terapiei de urgență la cel mai înalt nivel al tehnicii medicale actuale. În acest scop spitalul a fost utilat cu aparate de cel mai modern tip, ca: flamfotometru, spectrofotometru, celloscop, electrocardiograf ș.a., folosite cu precizie pentru diagnosticarea cazurilor urgente.

— Aveți multe urgențe?

— În anul 1965, din cei 11 000 copii internați, 1 996 au fost aduși în urma diferitelor accidente și 175 intoxicați cu substanțe chimice și medicamente; în primul trimestru al anului 1966 am avut 355 accidentați și 38 de intoxicați.

— Puteți să ne citați câteva din aceste cazuri?

— Desigur. Copilul Petrișor S., de 8 ani, care a suferit un accident grav, cu traumatisme cerebrale și abdominale cu ruptură de splină

și hemoragie digestivă gravă a plecat vindecat, la 12 zile de la internare. Fetița Daniel V. (din Otopeni), în etate de 2 ani, care a fost internată într-o stare gravă, intoxicată cu lărgactol (a înghițit 12 tablete), a ieșit vindecată, ca și copilul Ion C. (din Videle) care a fost adus de asemenea într-o stare foarte gravă, intoxicat cu „verde de Paris”.

— Precum rezultă, nu de servii numai raionul 30 Decembrie... — Desigur că nu, 70% din bolnavii internați provin din celelalte raioane ale Capitalei și ale regiunii București, chiar și din alte regiuni. Țin însă să menționez că raionul 30 Decembrie se situează pe primul loc în Capitală în ce privește indicii obținuți în domeniul asistenței profilactice și curative acordate de pediatrii din circumscripțiile policlinice raionului.

— Dar în ce privește activitatea de cercetare științifică, ce ne puteți spune?

— Condițiile create în spital permit atât o îngrijire mai bună a micilor pacienți, ca și extinderea cercetărilor științifice fundamentale și aplicative (care se fac, bineînțeles, în colaborare cu institutele de specialitate). De fiind că în cele două clinici ale spitalului — clinica de pediatrie și clinica de chirurgie și ortopedie infantilă — sînt internați și copii cu afecțiuni ereditare și congenitale, cercetările se îndreaptă și în această direcție, în afara de studii multor altor probleme.

A. ANGELESCU

vechi și noi legături comerciale

— Economia socialistă a țării noastre în plină dezvoltare a determinat o serie de profunde modificări în volumul, structura și repartiția geografică a schimburilor sale comerciale externe. Ce ne puteți spune în acest sens?

— Volumul comerțului exterior român — ne-a declarat tovarășul Mihai Popescu, director la Camera de Comerț — aflându-se într-o continuă creștere, marchează o participare tot mai activă la comerțul mondial. În ultimii 15 ani numărul țărilor cu care România întreține relații comerciale a sporit de la 20 la peste 80. Pe lângă restabilirea unor vechi și tradiționale legături comerciale trebuiau create și dezvoltate altele noi cu țări și continente în care produsele noastre de export nu au pătruns niciodată în trecut. Printre cele mai eficiente mijloace folosite în acest scop se înscrie participarea țării noastre la numeroasele târguri și expoziții internaționale.

România a fost prezentă în ultimii ani la peste 200 de târguri și expoziții repartizate în mai mult de 60 de orașe din aproape 40 de țări de pe toate continentele, demonstrând dezvoltarea neîntreruptă și tot mai complexă a tuturor sectoarelor economiei naționale, obținerea unor cantități de mărfuri tot mai mari, mai variate cu un grad tehnic deosebit din ce în ce mai avansat, la nivelul celor mai bune producții similare pe plan mondial.

— Vă rugăm să ne vorbiți acum despre programul prezentelor românești în acest an la Salonul de mașini agricole de la Paris, Salonul de automobile de la Geneve și Tîrgul agricol și zootehnic de la Verona.

— La toate aceste târguri au fost expuse tractoare, mașini agricole, iar la cel de la Geneva au fost prezentate și autocamioane. În acest domeniu, chiar dacă România participă pentru prima oară la prestigiu și de producție și exportator pe piața internațională s-a statornicit mulți ani. Astăzi, nu mai puțin de 40 de țări din întreaga lume importă tractoare din România. Trebuie să știm de asemenea prezența noastră în luna mai la Tîrgul internațional de la Hanovra unde s-a amenajat un veridic șantier petrolier. Instanțele românești de foraj la adâncimi până la 7 000 m s-au cunoscut în egală măsură în Europa, Asia, Africa și America Latină. Contra-

Un nou restaurant în cartierul Pajura.

importante au fost încheiate de-a lungul anilor cu U.R.S.S., Argentina, Brazilia, India, Birmania, Ghana, R. P. Chineză, Cehoslovacia pentru livrarea acestor produse.

— Ce alte participări românești puteți cita din programul dv. pe anul în curs?

— În cursul acestui an România și-a anunțat participarea și la o serie de târguri specializate pe mobilă și produse din lemn. Prima dintre acestea a avut loc în ianuarie la Köln, R. F. Germană, care s-a bucurat de mult succes. În luna martie, tradiționalul târg de la Londra „Ideal Home” a găzduit și o expoziție românească de mobilă. În septembrie și octombrie, aceleași produse vor fi expuse la Klagenfurt (R. F. Germană) și după aceea în Franța la Lyon.

Tot în categoria târgurilor specializate sînt cuprinse și cele axate exclusiv pe produse ale industriei bunurilor de consum, mai ales ale industriei ușoare cu diversele sale subramuri. Astfel, în luna februarie aceste produse au fost prezentate la Frankfurt pe Main (R.F.G.) și vor fi în septembrie la Londra (cu produse artizanale) și pentru prima oară la Bruxelles (cu

produse din piele și încălțăminte).

Același lucru și în domeniul târgurilor alimentare. Printre altele, ne vom găsi pentru prima oară la târgul de la Copenhaga din luna iulie, apoi la târgurile de la München și Londra, din septembrie, precum și în noiembrie la Paris. În sfârșit trebuie pomenite și participările specializate pe produsele industriei poligrafice, respectiv târgurile de carte de la Varșovia și Belgrad din lunile mai și iunie precum și cel de la Frankfurt pe Main din septembrie, unde ca și în anii precedenți vor fi expuse cele mai valoroase realizări românești în acest domeniu.

Vorbînd despre toate aceste participări, să nu uităm că ele au loc paralel cu prezența României la alte numeroase târguri cu caracter general: la Tripoli, Leipzig, Osaka, Poznan, Izmir, Damasc, Salonic, Viena, Plovdiv etc. Menționăm de asemenea în mod special Expoziția din luna mai de la Moscova care prin dimensiunile sale de peste 14 000 mp este cea mai amplă manifestare de acest gen organizată în anul acesta de Republica Socialistă Românie în străinătate.

B. DUNĂREANU

Prilejina noastră bibliotecă

Activitatea bibliotecilor publice din țara noastră și îndrumarea pe baza unor criterii științifice a muncii bibliotecarilor — iată obiectul discuțiilor sesiunii de comunicări și referate a Asociației bibliotecarilor din Republica Socialistă Românie, care s-a desfășurat săptămîna aceasta în Capitală.

În ședințele plene ale sesiunii s-au prezentat comunicări și referate pe teme: Cercetarea științifică și bibliotecile; Rolul bibliotecii publice în ridicarea nivelului cultural al maselor; Unele probleme actuale ale bibliotecilor tehnice; Biblioteca școlară în sprijinul procesului instructiv-educativ; Cercetarea științifică în bibliologia românească; Învățămîntul bibliologic universitar ș.a.

În afara ședințelor plene,

sesiunea a inclus și lucrări desfășurate pe trei secții: Biblioteconomie și rețele de biblioteci; Bibliografie, documentare; Istoria cărții și a bibliotecilor, formarea profesională a bibliotecarilor.

Această sesiune, la care au prezentat comunicări conducătorii marilor biblioteci din Capitală și din principalele centre de cultură din țară, a prilejuit unui mare număr de participanți — cadre pedagogice universitare și din învățămîntul mediu, directori de biblioteci, specialiști din instituțiile de documentare etc. — să-și împărtășească din experiența lor și să tragă concluzii prețioase cu privire la problemele actuale ale activității bibliotecilor publice de toate categoriile, din țara noastră.

V. SV.

mică mecanizare

În exploatarea forestieră Dreapta Cașocii, Condrea, Palteniu, Aninoasa și Mușca din Munții Buzăului au fost date în funcțiune zilele acestea cinci noi funiculare semipermanente: trei de tip „Wysen” și două „Mineci”. Cu ajutorul lor se vor transporta pe calea aerului din parchete la rampele de încărcare în vagoanele C.F.F. peste 50 000 mc material lemnos. La alte exploatarea ca Balabonu, Tega II, Tisa, Izvorul lui Dragomir etc. se vor monta alte instalații asemănătoare.

Anul acesta, în cadrul înreprinderii forestiere Nehoulu sînt prevăzute a se executa și monta din fonduri de mică mecanizare aproape 40 de lucrări în valoare totală de

1 354 000 lei. Printre ele se numără 27 de funiculare semipermanente, achiziționarea a 15 vagoaneți pe linii decolaj și a două freze celuloză, montarea unor instalații de încărcat deseuri și rumeguș în vagoane C.F.R., instalarea unui utilaj de periere mecanică a chereștelei de fag, amenajarea unui grup de vagoane C.F.F. cu răcoanțe declanșabile automate etc., etc. Darea în funcțiune a acestor lucrări și instalații va contribui la ridicarea procentului de mecanizare la faza scos-apropiat de la 67 la 71 la sută, la creșterea productivității muncii cu 2 la sută.

George BĂICULESCU

5 betoniere pe oră!

Dezvoltate continuu în anul industrializării socialiste a patriei noastre, uzinele „Independența” din Sibiu fabrică țilaje pentru industria chimică, minieră, siderurgică, petrolieră și alimentară, contrinind din plin la dezvoltarea acestor sectoare.

În același timp, uzinele triant și peste hotare multe din produsele lor. În prezent, „Independența” realizează livrări, într-un însemnat lot al unei

importante comenzi pentru R.F.G., de betoniere de 100 litri, metalice, montate pe roți, din categoria celor cu capacitate mică, dar cu o caracteristică esențială fabricatorilor de largă producție: ușor de transportat și manipulat, asigurînd o rentabilitate sporită.

Potrivit graficului de producție, la fiecare 12 minute se realizează o betonieră.

V. F.

O victorie la porțile de fier

Am avut prilejul să văd la Porțile de Fier cît de frumoasă e bucuria oamenilor împletită cu emoție și sobrietate. La capătul unui efort colectiv la care au luat parte vibronetisti, scafandri, ingineri, mineri și șoferi se terminase construcția bataradoului, lucrare de cea mai mare importanță în prima etapă a marelui șantier dunărean. Evenimentul avea loc în ajunul sărbătoririi celei de-a 45-a aniversării a creării Partidului Comunist Român, cu 70 de zile înainte de termen. În reverberația imensului șantier de la încheietura Carpaților cu Balcanii, constructorii priveau Dunărea domolită de brațele de fier și rocă ale bataradoului. Erau fericiți și solemnii.

Inginerul Nicolae Mănescu ne-a dat cîteva explicații în legătură cu însemnătatea acestei victorii.

Pe locul unde se vor construi centralele electrice și ecluze s-a realizat o mare incintă cu o lungime de 1 500 m care înaintează spre mijlocul fluviului cu aproape 200 m. Pentru a învinge curenții de apă au fost bătute cu vibronetele și montate 32 600 mp de palplane din oțel; minerii au dinamitat roca din munte și șoferii au transportat, pentru a înălța flancurile incintei, 36 000 metri cubi de umpluturi. Constructorii cu experiența Bicăzului și Argeșului au lucrat pasionat și noaptea la lumina reflectoarelor și au reușit să stabilească la această lucrare o performanță fără precedent pe șantierele hidroenergetice din țara noastră. O dată realizată această incintă în albia Dunării, va începe desecarea ei. În curînd, minerii, artiștii, constructorii vor putea cobori în bataradou sub nivelul Dunării fără costume de scafandri.

Instalațiile prevăzute cu pompe puternice pentru evacuarea apelor infiltrate în bataradou vor funcționa necentenit, asigurînd condiții de lucru, indiferent de regimul hidrologic al fluviului. Evacuarea apelor din bataradou va da o deosebită spectaculozitate șantierului de la

Gura Văii. Și o dată cu primele explozii de dinamită pentru croirea fundațiilor centralei electrice și ecluzei de pe malul românesc al Dunării va începe o nouă etapă în istoria marelui șantier de la Porțile de Fier.

Luclan ZATTI

unde a trăit Hristo botev

La Brăila (ca de altfel și în alte orașe ale patriei noastre) se păstrează vie amintirea lui Hristo Botev, poet și gînditor revoluționar, conducătorul mișcării bulgare de eliberare națională din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, care a trăit și activat aici între anii 1869 și 1871. În memoria sa, o piață din Brăila și cercul literar local îi poartă numele, o placă comemorativă amintește de casa în care a locuit, iar muzeul de istorie a orașului îi consacră o secție memorială.

De curînd s-au împlinit 90 de ani de la răscoala populară bulgară din 1876 împotriva jugului otoman, răscoală în care a căzut eroic și Hristo Botev. Numeroși brăileni și oaspeți din alte locuri (unii din R. P. Bulgaria) au vizitat cu acest prilej muzeul, luînd cunoștință de documentele legate de viața și activitatea poetului revoluționar. Aici pot fi văzute manuscrise și ziare revoluționare tipărite în limba bulgară la Brăila. Printre acestea, deosebit de important este un exemplar din „Duma” (cuvîntul emigranților bulgari din Brăila) din 25 iulie 1871. Un document expus în muzeu relevă că aici, la Brăila,

emigranții au pus bazele Academiei Populare. O machetă redă casa din Kolofer (Bulgaria) în care a copilărit poetul; o altă machetă prezintă faimosul han Ceapăru în care a locuit Hristo Botev la Brăila. De asemenea, se redă la proporții miniaturale vaporul austriac „Radetzky”, pe care poetul revoluționar și tovarășii săi l-au capturat pe Dunăre pornind cu el într-o acțiune îndrăzneată.

B. B.

Presa la care tipărea H. Botev gazetele, aflată la Muzeul de istorie a orașului Brăila.

carte

■ Victor Eftimiu — din nou prezent în librării (dată fiind multilaterală-i activitate, scriitorul este, de altfel, o prezență aproape perpetuă a librărilor), de data aceasta cu volumul intitulat **Cocoșul negru**, între copertele cărui sînt adunate patru piese de teatru reprezentative ale autorului: cunoscuta piesă care dă titlul cărții, populara **Însir' te mîrgărite**; piesa **Haiducii**; comedia **Omul care a văzut moartea**. Cu o prefață de Mihai Vasiliu, cartea a apărut în colecția „Biblioteca pentru toți” a Editurii pentru literatură.

■ Tot în „Biblioteca pentru toți” s-a retipărit recent cea mai de seamă scriere a lui Ion Marin Sadoveanu, romanul **Sîrșit de veac în București**. Comprehensivă și echilibrată, prefața lui Cornel Regman (care dă și un bun tabel cronologic al vieții scriitorului).

■ Nu este lipsită de interes cartea **O nuvelă și un roman** cu care e prezent de o vreme în librării Sergiu Fărcășan. Verva specifică scriitorului, decuparea semnificativă a faptelor și întimplărilor fac ca eroii săi — doi ziariști — să prindă un contur bine delimitat, înscris într-o problematică remarcabilă.

■ Un serios concurent al practicantilor genului scurt este Vasile Băran. Volumul ultim al scriitorului, **O rătăcitură prin pădurea de întimplări** (Editura tineretului), cuprinzînd schițe de dimensiuni reduse, profund epice și încărcate de sugestii și semnificații constituie o dovadă sigură în acest sens.

■ Numărul 3 al revistei **Viața românească** este închinat împlinirii a 60 de ani de la înființare. El aduce substanțiale contribuții la cunoașterea istoricului revistei prin studiile semnate de Demostene Botz, Șerban Cioculescu, Vladimir Streinu, Petru Comarnescu, George Ivașcu, Const. Ciopraga, Paul Georgescu, Adrian Marino, Matei Călinescu și alții. De asemenea, o seamă de „evocări, amintiri, mărturii” readuc în actualitate momente și figuri semnificative din evoluția prestigioasei reviste.

disc

■ Două cvintete celebre, apropiate prin inspirație și suflu, două modele ale creației mozartiene și beethoveniene alcătuiesc conținutul discului ECE-0215: „Cvintet în mi bemol major pentru pian, oboi, clarinet, corn și fagot, K.V. 452” de W. A. Mo-

zart [1] Largo-allegro moderato. 2) Larghetto. 3) Rondo-allegretto] și „Cvintet în mi bemol major pentru pian, oboi, clarinet, corn și fagot, op. 16” de L. van Beethoven [1] Grave-allegro ma non troppo. 2) Andante cantabile. 3) Rondo-allegro ma non troppo]. Interpretate de: Maria Fotino — pian, Zoltan Magyarosy — oboi, Const. Ungureanu — clarinet, Paul Staicu — corn, Emil Biclea — fagot. Din păcate, amatorii de muzică de cameră sînt încă puțini, dar sîntem convinși că frazele extrem de cantabile, pline de vivacitate și elan ale celor două capodopere vor recruta noi iubitori ai acestei muzici elevate.

teatru

Olimpia Arghir

■ Pe 40 de metri lungime de undă, Simion Macovei face o evocare dramatică a unor eroice momente din lupta ilegală a comunistilor. Dinu Cernescu a realizat un spectacol dens, dinamic, cu un patos sobru, împlinind unele slăbiciuni ale piesei, desfășurînd o fantezie regizorală de bună calitate. El a condus cu siguranță un bun colectiv actoricesc, din care merită să fie evidențiați mai ales Colea Răutu, Mariana Mihui, Șt. Mihăilescu-Brăila și Corneliu Dumitras. Foarte sugestivă scenografia Sandei Mușatescu și o mențiune în plus pentru efectele de lumină (Teatrul muncitoresc C.F.R.-Giulești).

■ **Vlaicu Vodă**, drama lui Al. Davila a fost pusă în scenă și la Teatrul Național din Cluj, în regia lui Val Mugur, maestrul emerit al artei. O viziune elevată, sincer emoțională, fără fals patos, al valoroasei piese clasice. Regia a luminat și prin scenografia lui Mircea Marosin mesajul patriotic al textului într-un spectacol unitar, armonios. Tînărul actor G. Mottoi face o creație remarcabilă în rolul Vlaicu. Doamna Clara are două interprete: Silvia Ghelan (patos reținut, trăiri interioare) și Olimpia Arghir, actriță de vibrant temperament scenic, cu momente de intensă emoție într-o gradată alternanță de stări sufletești.

■ Piesa lui Labiche, **Pălăria florentină**, la Constanța, în spirituala înscenare a lui C. Dinischiotu, scenografia Elenei Forțu, conducerea muzicală a lui A. Manolache. Cîteva bune compoziții actoricești: C. Guțu, Emil Săssu, Costel Rădulescu, Gelu Manolache. În același oraș regizoarea bucureșteană Margareta Niculescu a realizat un remarcabil spectacol păpușăresc, cald, colorat, cu **Băiatul și vîntul**. Cadrul scenografic Ella Conovici, Farmecul esențial al acestei reprezentații, care înseamnă un spor calitativ

în activitatea teatrului constanțean, îl constituie spontaneitatea, poezia firească, dinamică și permanentă.

■ Semnalăm două premiere pe scena din Arad: **Peștoarea** de Thornton Wilder (regia — I. Jivan, protagonista — Olimpia Dilescu, decor — Fr. Toth) și **Bietul meu Marat** de Arbuzov (regia — Dan Alexandrescu, interpreți — Ovidiu Grigorescu, Agatha Nicolau, Iulian Copacea, decor — Eva Gyorgy).

muzică

■ Tot Wilhelm Kempff, al cărui recital s-a bucurat de atita succes săptămîna trecută, se află în centrul vieții muzicale și al acestei săptămîni. Impună cu Orchestra simfonică a Filarmonei „George Enescu” dirijată de Mircea Basarab, marele pianist va cînta toate concertele pentru pian și orchestră de Beethoven. Programele se vor desfășura în sala Ateneului după cum urmează: sîmbătă 14 V, Concertele nr. 1, 2 și 3; duminică 15 V, Concertele 4 și 5. Este o performanță pe care o așteptăm cu nerăbdare, dat fiind prestigiul mondial al lui Wilhelm Kempff.

■ Tot cu nerăbdare așteptăm sosirea dirijorului Robert Zeller din S.U.A., care va conduce Orchestra simfonică a Radioteleviziunii, într-un program al cărui solist va fi violonistul Ion Voicu; Simfonia a V-a de Șostakovič, Concertul nr. 1 în re major pentru vioară și orchestră de Paganini și Poemul simfonic „Pini din Roma” de Respighi.

■ Un recital de lieduri de compozitori contemporani va avea loc miercuri 18 mai în sala mică a Palatului. În primă audiență vor putea fi ascultate: ciclul de lieduri „Insomnii” de Marescotti (Emilia Petrescu), patru cîntece de George Enescu pe versuri de Fernand Grogh (N. Gafton), trei duete de Tudor Ciortea pe versuri de Lucian Blaga (Emilia Petrescu, Martha Kessler), două lieduri de Carmen Petra pe versuri de Tudor Argehi (Vasile Micu), patru lieduri din ciclul „Marianleben” de Hindemith (Martha Kessler; la pian Victoria Ștefănescu) și „Șapte psalmi” de Nicolae Brînduș pe versuri de Tudor Argehi (Vasile Micu; la pian compozitorul).

■ Un atractiv recital pe tema „Jazul în muzică și dans”. Vom asculta o formație instrumentală condusă de Iancsy Kőrössi și o vom vedea pe dansatoarea Miriam Răducanu (19 și 22 mai, sala Teatrului evreiesc de stat).

plastică

Sala Dalles: **Expoziția anuală de grafică**. S-o caracterizați în cîteva rînduri ar fi să pierzi un rămasăg de concizie. Fiindcă nici diversitatea (reală și antrenantă), nici comunitatea voinței de stil autohton (evidentă și semnificativă), nu-s destul să definească specificul acestui ansamblu. Numeric și aparent, domină tendința de minuție și caligrafie, de narative și simbolistică folclorică, arătînd contactul de bibliotecă și teren cu iconografia veche a naivelor zugrăvii și xilografii. Toate acestea produc o impresie de pitoresc stilistic turistului care traversează sălile. Dar, atenție; mai presus de voința de stil (uneori eșuată în manieră) aici e o voință de filozofie — o întoarcere mai adîncă la un spirit autohton de contemplare și cumpanire a sensurilor vieții. După ani de practică a unei grafii de o concizie dură ori sumară, iată o speculație analitică, o privire microscopică, o emfază a detaliilor notate cu pasiune ori doar cu sîrg, iată plăcerea exprimării în parabolă, în icone ale ideilor de vizionar, în confesii povestite cam alambicat, în meditații asupra universului. Rezultat și unele mitologii pretențioase, simulacre ale reflexiei. Dar rezultat — și pe acestea trebuie să le ținem minte — și imagini în care-i definitiv închegă o idee nobilă, o simțință, o simțire: Dobrian, Pe-rahim, Octav Grigorescu, Mariana Petrașcu, Corneliu Baba, Getta Brătescu, Const. Baciu, Ethel Băias,

Valentina Bardu și încă alți cîțiva — de pildă o generație plină de energie dramatică și distinct formulată — Ion State, Done Stan și alții, aduc rodul unor momente de severă conștiință artistică și te obligă să reflectezi la ce au exprimat și la cum au exprimat.

Această apetență pentru meditație e mult aplecată către literatură, pretextînd ilustrația ca un intermediu între fantezie și realitate. Cu atît mai mult ai vrea să vezi un sentiment mai direct al vieții, mai multă prezență imediată a artistului.

Și — de dragul justiției — să recunoaștem efortul tehnic al celor care au căutat excelența limbajului pentru exaltarea ideii și să observăm cît de multe sînt încă bietele trude de a crea iluzia unei gândiri printr-un factice brio al materiei și tehnicii.

Dar, sub aspectul inventivității încordate în competiție pe țară, anulă 1966 oferă tabloul unei tonifiante ambiții.

P.S. Caricatura e... lacrimogenă.

P.P.S. Afișul — elegant, dar rareori eficient: își ia ochii mai mult prin tehnica strigării optice decît prin ceea ce strigă...

cinema

Maria Grazia Buccella

■ **Noaptea iguanei**. Scoțînd personajele lui Tennessee Williams din strîmtoarea scenei în peisajul bogat și tonifiant de la Puerta Vallarta (Mexic) regizorul american John Huston (**Moulin rouge**, **Moby Dyck**) a amplificat și în același timp a limpezit profunde sensuri umane ale înclăstării dramatice în care sînt prinși eroii. Destinile unor oameni ce se zbat să trăiască departe de ipocrizie, potrivit cu legile firii, sînt nu numai o prilej de investigație a răbufnirilor sufletești (temă dragă lui Williams), ci și de aprobare a unei atitudini față de viață. În rolul principal — unul din marii actori englezi contemporani (Richard Burton — furiosul Jimmy Porter din **Privește înapoi cu mînie**). Partenerule sale — două actrițe de renume: Ava Gardner și Deborah Kerr, precum și o starletă — Sue Lyon. Imaginea aparține ilustrului operator mexican Gabriel Figueroa.

■ **Operațiunea „I”** — întimplările narate de I. Kostjukov (scenariu) și Leonid Gaidai (regie) ar fi avut un haz cam forțat fără prezența lui Aleksandr Demianenko (**Întîlnire pe cablu**, **Primul reportaj**), Pace noului venit etc.), un tînăr actor cu un farmec aparte, care știe să-și desfoare jocul pe linia unui comic foarte modern, întretăiat de unde lirice.

■ **Soție fidelă**. Filmul acesta vrea multe: să fie comedie, să fie și o elegantă lecție de etică servită soților infideli, să demonstreze (tot elegant) o anumită superioritate a femeilor. Dar de la intenție pînă la realizare n-a rămas nimic, nici măcar rîsul, decît pe ici, pe colo. Jocul actriței Lilli Palmer (**Protestiunea doamnei Warren**) este urmărit cu plăcere. Alături de ea mai apar: Peter Van Eyck (**Rosemarie**, **Salariul groazel**), Dorian Gray (**Strigătul**).

■ Cînd melodrama are pretenții de critică socială, ecranul devine

de-a dreptul stîmjenitor. Este cazul filmului **Nu sînt copaci pe stradă**, al regizorului englez J. Lee-Thompson.

■ **Gentlemanul din Căoduy** Christian Jaque știe că ne e greu să ni-l închipuim pe spectatorul contemporan în afara unei atitudini ironice față de multele aventuri perindate de-a lungul anilor pe ecrane. Drept care data aceasta el nu ia aventur în serios, ci o privește cu ușoară detașare. Momentele „tari sînt însă destule, așa încît i bitorii lor pot fi liniștiți. F rește, „gentlemanul” este Jean Marais. Partenerule sale: tater tata comediantă Liselotte Pulve (**Hanul din Spessart**, **Fantomel din Spessart**, **Domnul**) și dou actrițe necunoscute nouă: Mari Grazia Buccella (fostă Miss Italia) și cîntăreața de culoar Nancy Halloway.

televiziune

DUMINICĂ 15 MAI. Uite-nu e: Studioul A (15.00) Telespectatorii cer, TV le oferă Interpretul preferat de muzică populară (19.40) ■ Pentru amatori de senzații tari — o pelculă cu numere de circ (20.00) ■ Iar pentru romanțioși — o seap pe lac. Cu versuri. De dragos (20.15) ■ Dacă ați văzut filmul lui Pierre Chevalier „Fernan cow-boy” (și dacă v-a plăcut cumva) puteți viziona și „Femand gangster”, în aceeași regi aceași interpretare, premieră țară (20.45) ■ Muzică ușoară. Printre alții, il reauzim — o plăcere — pe trompetistul Edg Palacios (22.15).

MĂRTI 17 MAI. Titlurile he domadarei emisiuni de știință „Dialog cu și despre... gemeni „Caleidoscop științific” (20.15) Un film pe care vi-l recomandăm stăruitor: „A fost odată un m și o babă”, producție Mosfil (21.20).

MIERCURI 18 MAI. Studen Institutului de artă teatrală cinematografică „I. L. Caragial (clasa prof. Radu Beligan), ca pe merit și-au cîștigat simpat telespectatorilor, ne prezintă data aceasta un spectacol „Șlugă la doi stăpîni” de Ca Goldoni, în regia Elenei N greanu (20.30).

JOI 19 MAI. Două echipe mănăști de volei, „Rapid” „Dinamo”, își dispută, în fina Cupa campionilor europeni această disciplină. Bravo volbaliștii (17.30) ■ Emoționant revedere cu: Sarita Monti Violeta Villas, Juditha Cerowski Maya Casabianca, Jean-Clau Pascal, Beppe Cardile și alții terpreți de muzică ușoară ce ne-au vizitat țara (20.15) ■ F transmisia părții a doua a un concert simfonic de prestigiu (vezi rubrica „Muzică”). Ar fi dorit ca retransmisile concerlor Filarmonei și ale Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii fie înscrise în programele TV o mai stabilă frecvență (21.00). Îngropată și din nou dezgropată — emisiunea de actualitate teatrală „Gong” (22.00).

VINERI 20 MAI. „Teleglob” însoțește în călătorie într-o țară africană cu o străveche cultură Mali (21.15) ■ Simpatice emisiuni „Atlas folcloric” ne poartă plaiuri suverene (21.45).

SÎMBĂTA 21 MAI. Cunoaște și apreciați rubrică de sîmbătă „Teleciclopedie” (20.00) ■ la Varșovia — un concert muzică ușoară (21.20) ■ Reinteg în drepturi — „Sfîntul” (22.20).

Jean-Claude Pascal

**ANCHETA
„FLACĂRII“**

poftiți în vagoane!

O călătorie cu trenul ne îndeamnă mai întâi la puțină visare. Vom vedea locuri pitorești din Deltă, din Retezat sau din nordul Moldovei, ne vom purta pașii pe străzile unui oraș în care n-am fost încă sau pe acelea unde ne vor copleși amintirile copilăriei sau ale adolescenței. Călătoria implică însă înlesniri începând de la procurarea biletelor, a gustărilor, a ziarelor și a țigărilor pentru drum și până la așteptarea în bune condițiuni a unei legături de tren. Dar până la plecare mai e puțină vreme... Încă nu ne-am făcut bagajul și nu ne-am luat bilet! Așadar, să trecem iute la îndeplinirea acestor treburi prozaice, fiindcă, știți bine, timpul nostru e măsurat...

controverse la bilete...

Programarea cât mai multor trenuri cu locuri rezervate, posibilitatea procurării acestor locuri la agențiile de voiaj cu 10 zile înainte sînt măsuri care vin simțitor în sprijinul călătorilor. Totuși, sînt cazuri cînd nu poți prevedea dinainte o deplasare și cînd apelezi la serviciile respective cu puțină îngrijorare...

În Gara de Nord, holurile caselor de bilete au fost complet modernizate, iluminate fluorescent, dotate cu ghișee suficiente, cabine telefonice, unități pentru desfacerea ziarelor, a țigărilor, a produselor alimentare preambalate etc. În holul de clasa a II-a există nu mai puțin de 12 case de bilete, plus un număr de case speciale pentru vize, întrepreri etc.

Înginerul Ionel Ilie, adjunct al șefului stației C.F.R. București-Nord, se dovedește un bun cunoscător al problemelor deservirii călătorilor.

— La noi se lucrează în tură — ne spune interlocutorul nostru. Avem asigurare casiere pentru toate ghișeele!

În general, sporirea numărului caselor de bilete se dovedește binevenită, asigurîndu-se operativitatea în deservire. În unele nopți însă, la ghișee am zărit doar cîteva funcționare.

— Unde sînt colegele dv.? — întrebăm pe casiera de serviciu Elena Bogza.

(Continuare în pag. 6)

Pasajul direct de legătură între Gara de Nord și Gara Basarab înălătură ocolul prin Calea Griviței sau bd. Dinicu Golescu.

poftiți în vagoane!

— Sînt toate aici. Unele însă își încheie lucrările, altele mîincă — se află în spațiile alăturate... La ghișee facem cu rîndul...

La acea oră nu era într-adevăr aglomerație; în alte zile sau seri însă — îndeosebi la plecarea unor trenuri mai aglomerate — au fost cazuri cînd am văzut la unele case șiruri de călători (ca să nu le spunem cozi!), în timp ce la casele alăturate nu se eliberau bilete. O fi de vină „metoda” de lucru enunțată mai sus?

la agențiile de voiaj

Dar la agențiile de voiaj C.F.R., oare cum se petrec lucrurile?

— Căutăm să asigurăm o cît mai bună deservire prin agențiile de voiaj — ne spune tov. *Sorin Achimescu*, șef de serviciu în Direcția exploatații comerciale din Ministerul Căilor Ferate. În ultimii ani s-au deschis agenții noi la Sinaia și Cîmpina, iar agenția din Deva s-a mutat într-un nou local; tot astfel, Agenției de voiaj nr. 2 din Capitală îi este rezervat un local modern, spațios, cu ghișee numeroase, la parterul noului bloc aflat în construcție lângă hotelul „Nord”.

Vizitînd o serie de agenții constatăm că la Agenția nr. 1 de pe Calea Victoriei din București (șef de agenție Grigore Craioveanu), ca și la agențiile din Constanța, Bacău, Oradea etc., deservirea decurge în bune condițiuni. La Cluj, ghișeele din spațiosul local al agenției sînt folosite doar parțial și desigur insuficient; la agențiile din Brașov și Tg. Mureș unele salariate n-au o atitudine corespunzătoare față de călători. În unele orașe — chiar reședințe de regiune — agențiile nu sînt deschise duminica dimineața, astfel că procurarea biletelor e îngreunată.

— La Cluj s-a practicat o metodă bună de deservire a publicului: trimiterea la cerere — prin curier — a biletelor de tren la domiciliu, contra unei taxe.

— Această metodă s-a practicat și la București — ne răspunde tov. S. Achimescu. Din păcate ea n-a dat rezultatele dorite. Unii călători — veniți personal la ghișeu — și-au manifestat nemulțumirea văzînd că un număr de bilete erau rezervate pentru trimiteri la domiciliu.

(Noi considerăm totuși că metoda trebuie reluată, întrucît n-a fost suficient de bine aplicată. O deservire civilizată implică cruțarea — pe cît posibil — a timpului cetățeanului. Așadar, după cum ne solicită și muncitorul *Victor Bălan* din București, funcționara *Elena Oltean* din Cluj etc., această metodă avansată ar putea fi reluată.)

în așteptarea trenului...

...stai, firește, în gară: în sălile de așteptare, pe peron, în restaurant

Golescu. S-au mai modernizat stațiile Dej, Făurei și altele.

— În acest an — ne spune ing. Gh. Sofian din Direcția generală a mișcării din Ministerul Căilor Ferate — se va construi o nouă gară în orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Clădirea — cu etaj — va cuprinde holuri și săli de așteptare spațioase, moderne, numeroase ghișee, birouri de exploatare etc. Altă gară se construiește la Birlad, iar gările din orașele Slatina și Sfîntu Gheorghe vor fi modernizate. Concomitent, nu neglijăm nici construcțiile de gări mai mici; anul acesta, de pildă, se vor construi noi gări la Spătaru, Tătărani și Boțîrlău (pe linia Făurei-Tecuci), la Daia și Grădiștea (pe linia București-Giurgiu) etc.

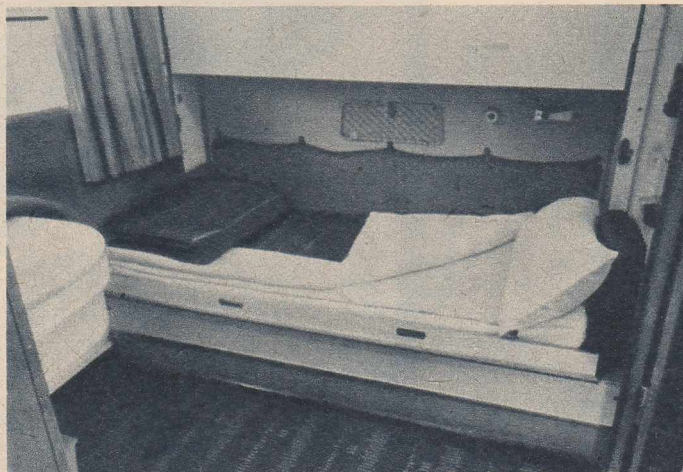
Construcțiile și modernizările de gări, firește, ne bucură pe toți. Rămîne de văzut însă cum sînt întreținute aceste gări.

— Gara Basarab — ne spune maestrul *Pavel Bărgăvanu* — este, de fapt, o anexă a Cării de Nord. Aspectul acestei construcții moderne a început însă să lase de dorit.

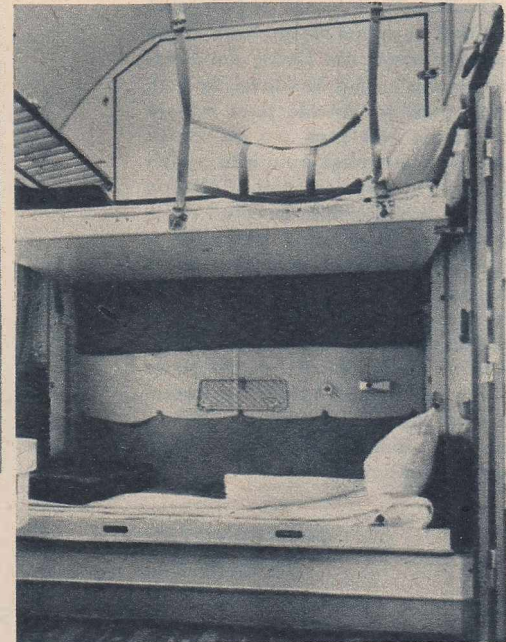
bagajul și să circuli printre ele (acest sistem defectuos de dispunere în „lanț” a scaunelor — de astă dată moderne, din metal și material plastic — l-am întilnit și în sala de așteptare clasa a II-a a stației Brașov).

Cu totul altfel se petrec lucrurile în Gara de Nord. Sălile de așteptare sînt mari, moderne. În sala de clasa a II-a există televizor, radio. Întreținerea de hoteluri și restaurante „Lido” (director Sever Dogaru) asigură o bună deservire prin restaurantul din gară și prin chioșcurile moderne, din material plastic, de pe peroane. Alte chioșcuri și puncte de desfacere pun la dispoziția consumatorilor ziare, reviste, cărți, obiecte de artizanat, medicamente de necesitate curentă.

Și totuși, sînt unele cazuri cînd se mai semnaleză „minusuri”. În sălile de așteptare de aici (ca de altfel și din gara Timișoara și din alte stații), posesorii de bilete de peron și abonamente C.F.R. n-au acces. Cabina telefonică urbană din Gara de Nord ar trebui să fie deschisă toată noaptea, nu numai

Noul tip de vagon de dormit atașat la o serie de accelerate de noapte oferă călătorilor un confort sporit. Compartimentele au multiple utilizări (de la stînga la dreapta): cu un singur pat, cu două paturi, cu trei paturi sau — prin glisarea peretelui dintre două cabine — poți călători într-un autentic salon, cu scaune-fotolii confortabile. Însoțitoarea de vagon are posibilitatea comunicării cu pasagerii. În afara sistemului constructiv, mochetele de pe culoare contribuie la izolarea acustică a compartimentului.

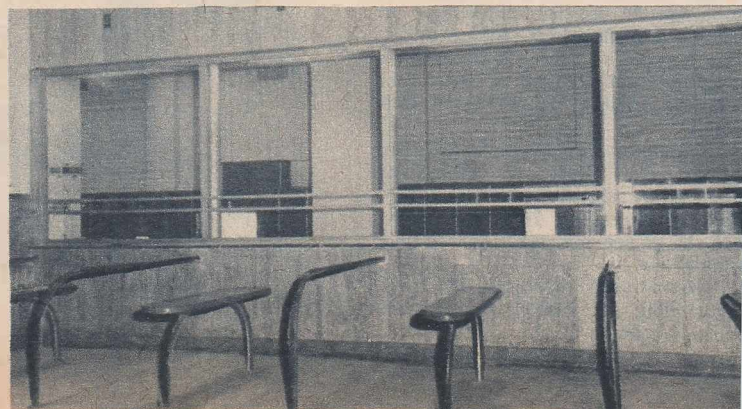
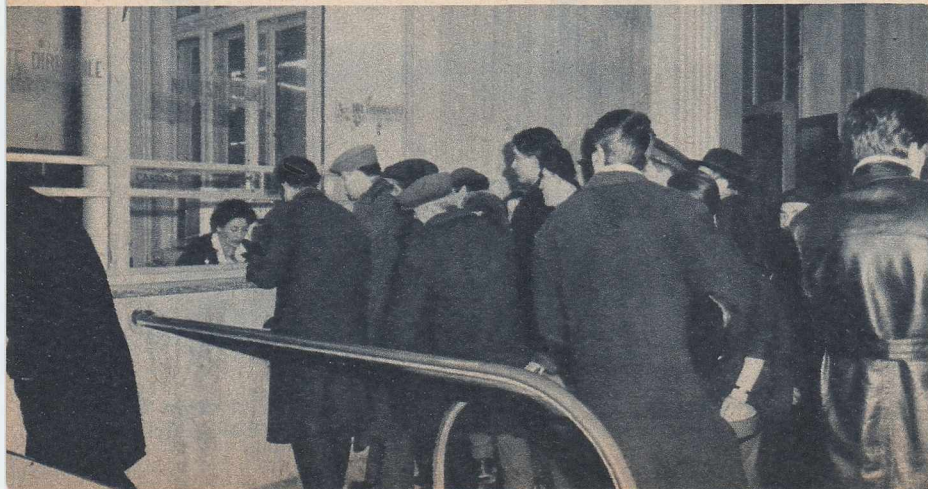
sau la bufet etc. Peste tot e un du-te-vino continuu, un freamăt deosebit...

Numeroase gări din țară și-au schimbat aspectul. În Gara de Nord din București, de pildă, s-au executat lucrări de modernizare, inclusiv un pasaj de legătură cu Gara Basarab, care înlătură ocolul prin Calea Griviței sau prin bd. Dinicu

Iluminatul este insuficient. În afara sălii de așteptare de clasa I, bine mobilată și întreținută, în sala de clasa a II-a, ca și pe peron, curățenia se află pe planul doi. Nu găsim aici nici televizor, nici radio, nici măcar un ziar. Băncile din sala de așteptare sînt vechi, incommode; fiind situate în „lanț” (cîte patru scaune unite), este greu să-ți așezi

între orele 6 și 24.00. Alte propuneri: să se prelungească orarul ghișeului de Poștă și CEC; să se găsească țigări și la chioșcurile de pe peroanele unde sînt garate trenurile, pentru ca pasagerii să n-ai mai trebuiască să fugă — uneori mai bine de un kilometru — pînă la singurul chioșc cu țigări de lângă restaurantul gării.

În timp ce la una din case s-a format coadă, casierijele de pe cealaltă parte a holului de clasa a II-a sînt... absente. Și totuși în acest hol se află 12 case de bilete, cu tot atîtea casierije în tură...

Mai multă atenție se cere acordată diferitelor sectoare de deservire a călătorilor și în alte gări. La Petroșeni clădirea bufetului din gară a fost demolată, dar alta nu s-a mai construit în loc... La Galați bufetul din gară e mic, neîncăpător și — pe deasupra — se închide la orele 23.00, deși la orele 0,6 pleacă un personal spre București, la orele 5.00 un alt personal spre Tecuci, la 5.30 un accelerat spre București etc., deci pasagerii de noapte rămân neserviți. Nici la Cluj, Brăila, Pitești bufetele n-au un orar corespunzător. De ce la Oradea, de pildă, se poate asigura o deservire aproape continuă? Direcțiile comerciale, T.A.P.L., sînt invitate să analizeze și să rezolve cu mai mult simț de răspundere neajunsurile de acest fel, care nemulțumesc în mod firesc pe călători.

pentru a călători confortabil...

...s-au depus — și se depun în continuare — eforturi de seamă de către toți factorii interesați.

derea mai bună a ușilor și a ferestrelor de la noile vagoane de clasa a II-a.

— *Cîte vagoane noi de acest tip aveți în circulație?*

— 108, iar în acest an parcul va fi întregit cu încă 110 vagoane. În anul 1967 uzina arădeană va trece la producerea și de vagoane de tip nou de clasa I (în cincinal sînt planificate 100 de vagoane de clasa I). Acestea vor avea o construcție modernă, mersul liniștit și vor fi bine izolate acustic. Alte „prezențe“ ale confortului: scaune cu tapiserie comodă, elegantă, covoare, lămpi individuale pentru citit...

— *Am fost informați că s-au introdus în circulație, pe liniile internaționale și interne, 25 vagoane de dormit de tip nou.*

— Este adevărat. Vă invit să le și vizitați...

Insoțiți de tov. Ștefan Tudor din Direcția regională C.F.R. București am cercetat „cu de-amănuntul“ un

bărbierit, cu microfon de comunicare cu însoțitorul vagonului etc. Ceaiul sau cafeaua se vor prepara la un reșou electric, iar sticlele cu băuturi se pot păstra bine în frigiderul din cabina însoțitorului de vagon.

— *Ce părere aveți despre noile vagoane de dormit?* — îl întrebăm pe tov. ing. E. Curtov din Direcția exploatații comerciale.

— Sînt moderne, confortabile, la nivelul cerințelor actuale. Ar trebui înlăturată însă maneta de la sistemul de reglare a pernei aflate pe patul de dormit; de asemenea, s-ar putea îmbunătăți sistemul de distribuire a luminii pentru citit (în prezent veioza răspîndește două fascicule de lumină, în dreptul cărora trebuie să ții fixe cartea sau ziarul, stînd într-o poziție neschimbată, ceea ce-i incomod).

— *Dar despre vagoanele-restaurant?*

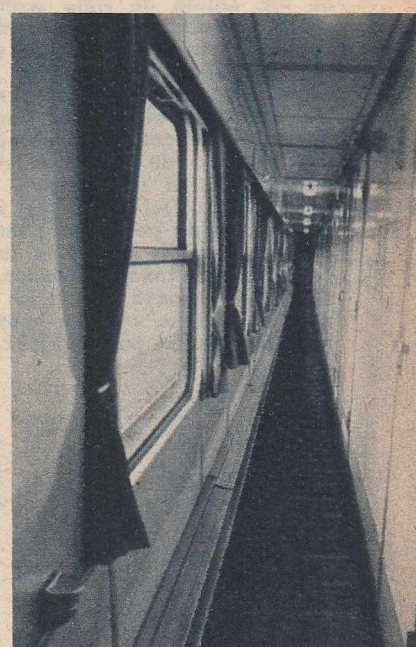
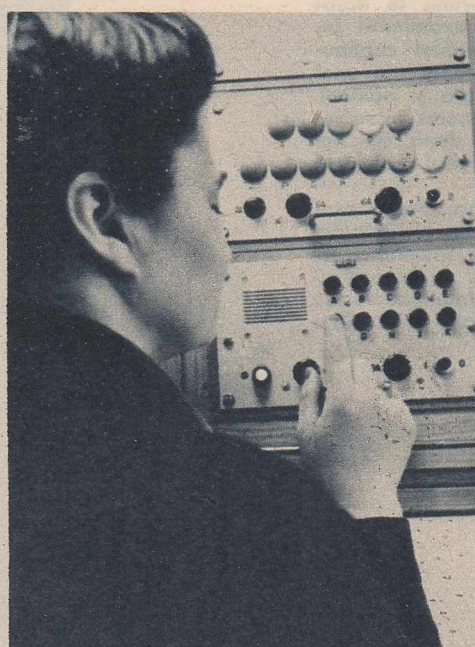
— Cred că ar trebui făcut ceva și în această privință, introducîndu-se tipuri de vagoane mai mo-

pentru transportul — în mai bune condițiuni de igienă — a produselor alimentare și a gustărilor ce se desfășoară în trenuri, precum și suporturi speciale pentru sticlele cu băuturi așezate pe mesele din vagoanele-restaurant.

— *Unele trenuri însă, ca automotorul 51 București-Suceava sau automotorul 61 București-Iași, n-au bufete sau le au în mod sporadic. Am fost informat că funcționează și vagoane-bufet.*

— Există un singur vagon-clasă, transformat jumătate din el în bufet, la acceleratul 701 care circulă pe linia București-Galați — ne precizează tov. Sorin Achimescu din Direcția exploatații comerciale. Ar fi indicat să se amenajeze cît mai multe bufete de acest tip, ele putînd constitui o „bază“ de aprovizionare volantă a compartimentelor de tren.

— *Ce s-ar putea face în acest sens?* — îl întrebăm pe tov. director tehnic N. Sedders.

— Uzina de vagoane Arad — ne spune inginerul Nicolae Sedders, director tehnic în Direcția generală de vagoane din Ministerul Căilor Ferate — a produs noi tipuri de vagoane de clasa a II-a, moderne, confortabile. Avînd 80 de locuri, față de cele 72 din vechile tipuri, noile vagoane sînt echipate cu un tip de boghiu care îngăduie un mers liniștit, plăcut. Locul zee grasului l-a luat — la tapiserie — materialul plastic spongios. Cu ajutorul unui comutator de căldură se poate obține temperatura dorită. Cele zece compartimente sînt rezervate în mod egal fumătorilor și nefumătorilor. Sînt prevăzute și compartimente rezervate mamei și copilului. O serie de plăcuțe gravate indică modul de utilizare a diferitelor instalații cu care sînt prevăzute aceste vagoane.

— *Vreo „rezervă“ nu aveți cumva?*

— Ba da. Să se asigure de către constructori închiderea și deschi-

asemenea vagon și n-am avut ce regreta... Față de vagoanele de dormit obișnuite, care au 18 locuri, noile vagoane au 20 de locuri, însă vor avea posibilitatea — pentru turiștii în grup — să „cazeze“ și 30 de persoane, de astă dată cu tarif de clasa a II-a. Aceasta, întrucît fiecare cabină posedă unul, două sau trei paturi, care se pot folosi după dorință, restul de paturi culsîndu-se într-unul din pereții din plăci melaminate ai cabinei. Spre a se asigura o călătorie comodă, plăcută în timpul zilei, există posibilitatea transformării a două cabine într-un salonău cu șase scaune-fotolii și cu măsuță la mijloc. Cum? Perețele despărțitor dintre cabine se poate da la o parte prin glisare, două din paturile suprapuse din fiecare cabină se pot strînge, iar paturile de jos — prin întoarcere — devin scaune-fotolii. O familie mai numeroasă sau un grup de călători care se cumosc pot călători — cu acest vagon — de minune!

Alte avantaje ale aceluiași vagon: dotarea cu priză electrică pentru

derme, mai încăpătoare, cu spații mai mari de depozitare a alimentelor, băuturilor etc. Pe de altă parte, actualele găleți pentru transportul băuturilor la compartimente ar trebui înlocuite cu niște coșuri aspectuoase.

Întrucît Serviciul exploatații vagoanelor-restaurant și de dormit din Direcția regională C.F.R. București a obținut o serie de bune rezultate în activitatea sa, fapt pentru care i s-a solicitat și aprovizionarea avioanelor în cursă, am cerut părerea tov. Niță Samson, șeful acestui serviciu.

— Vom studia posibilitatea introducerii de coșuri pentru băuturi. De altfel, noi am luat și pînă acum o serie de măsuri pentru asigurarea unei deserviri civilizate a călătorilor. Din anul 1964 și pînă în prezent am pus la dispoziția călătorilor gustări în peste 530 000 pungi din material plastic, iar băuturi și înghețată în peste 1 500 000 pahare cerate. Intenționăm să introducem un tip de cutie metalică cu capac

— Asemenea amenajări ar fi posibile, deși implică anumite greutateți în asigurarea instalației de apă. Vom încerca totuși această soluție de „trecere“, pînă ce vom fi în măsură să asigurăm vagoane-restaurant în număr suficient la garniturile de tren. De altfel, în ultimul trimestru din anul 1967 și în primul trimestru din 1968 avem planificată dotarea garniturilor noastre cu încă 25 vagoane-restaurant de tip nou; acestea vor fi mai lungi, mai încăpătoare, cu spații de depozitare mari. Aș fi de părere însă ca industria noastră constructoare de mașini — care a dovedit că poate obține bune rezultate în construcția vagoanelor-clasă — să studieze posibilitățile producerii și de vagoane de dormit și restaurant.

Am ajuns la capătul călătoriei noastre. Constatări, păreri, reflecții și — mai ales — propuneri sînt destule. Rămîne ca organele în drept să ia măsurile corespunzătoare.

Mircea SCRIPCĂ
Fotografii de S. STEINER

Intr-un remarcabil studiu despre făuritorul lui Don Quijote, George Călinescu exprima părerea că „Cervantes face parte din categoria creatorilor de figuri imense care, striviți de făpturile lor, mai vii decât viața însăși, n-au biografie”, că „Cervantes a fost aproape eliminat din istorie de Don Quijote și de Sancho Panza”. Scriitorul român aducea în acest fel un anumit tribut lui Miguel de Unamuno, care într-o carte faimoasă, intitulată *Vida de Don Quijote y Sancho* (*Viața lui Don Quijote și Sancho*), desprindea figura lui Don Quijote de autorul ei și începea s-o vadă ca pe o ființă reală, cu dimensiuni care depășesc spiritul care a creat-o. În realitate, personajul cavalerului tristei figuri, ca și întreaga operă a lui Cervantes, nu numai că nu e independent de personalitatea scriitorului, dar este crescut în toate detaliile sale din viața frământată și dramatică a acestuia. Faptul că s-a bănuț adeseori că opera lui Cervantes, și în primul rând cea mai înaltă culme a ei, Iscusitul Hidalgo Don Quijote de la Mancha, este doar foarte slab, dacă nu de loc, legată de viața scriitorului se datorează probabil în primul rând examinării întâmplărilor acestei vieți sub unghiul conținutului lor anecdotic și nu ca trepte ale unei experiențe dramatice despre viață și oameni. Or, acest sens al vieții lui Cervantes ni se înfățișează cu toată limpezimea după cei trei sute cincizeci de ani de la sfârșitul ei, care s-au împlinit la 23 aprilie.

Cercetătorul lui Cervantes, care poate examina zările de pe un uriaș munte alcătuit din cărțile și studiile care i-au fost închinat, nu poate să nu rămână impresionat — în contradicție cu faimoasa idee a lui Unamuno — de strânsa împletire care se constată între viața și opera acestui mare scriitor.

Portretul lui Cervantes, atribuit pictorului Juan de Jáuregui, dar a cărui autenticitate e discutată.

Francisc PĂCURARIU

CERVANTE

on Quijote și Sancho Panza în viziunea a doi mari pictori spanioli: Pablo Picasso și Salvador Dalí.

la trei veacuri și jumătate de la moartea sa

ANII
MARILOR ELANURI...

S-a născut în 1547 în orașelul Alcalá de Henares, pe atunci important centru universitar, care adăpostea cinci colegii. Tatăl său, modestul subchirurg Rodrigo de Cervantes, apăsător de grijile unei familii grele și ale unei profesii umile și desconsiderate, care se mută, spre a-și încerca norocul, dintr-un oraș în altul, face eforturi pentru a asigura fiului său o educație care să-i ușureze drumul în viață. Tânărul Cervantes studiază astfel la Sevilla, apoi probabil la

(Continuare în pag. 10)

Salamanca, unde se afla cea mai faimoasă universitate spaniolă a epocii și, cu siguranță, la Madrid, unde este discipol al umanistului Juan Lopez de Hoyos și se împărtășește din cele mai înaintate idei care mai pot fi propovăduite în Spania epocii, care, abia ieșită din evul mediu, e transformată într-un bastion al celor mai retrograde rânduiri feudale, în jandarm al Europei din perioada contrareformei și a războaielor religioase.

Tinărul Cervantes acumulează cunoștințele epocii, se exersează în versuri imitate după clasicii antici și este cuprins, ca mulți contemporani ai săi, de admirație pentru măreția Spaniei, care cucerise cu puțin ani în urmă marile imperii precolumbiene ale Americii descoperite cu cinci decenii în urmă. Din această Americă robită soseau vase încărcate cu aur, pe care tinărul student îl putea vedea transportat cu carele pe străzile Sevillei. Vremurile studenției, tulburate de grijile pe care le va descrie în povestirile sale, ale sărăciei și uneori ale foamei, dar pline de speranțe și vise, iau însă repede sfârșit prin plecarea sa din 1568 în Italia, în slujba lui Julio Aquaviva, trimisul special al papei Pius al V-lea la curtea lui Filip al II-lea cu prilejul morții fiului său, Don Carlos. Tinărul student acceptă să-l însoțească pe Aquaviva în Italia cu o grabă pe care n-o egalează decât insistențele prietenului său, Mateo Vázquez, secretar al consilierului regal Don Diego de Espinosa, pe lângă trimisul papal pentru a-l lua neapărat cu el pe Cervantes. Graba celor doi tineri era, se pare, explicabilă. Cu câteva nopți în urmă Cervantes ucisese cu sabia, în toiul unei încăierări, pe un anume Antonio de Siguna și poliția se afla pe urmele sale. Plecarea neașteptată a făptașului va face ca numitul „Miguel de Zervantes” să poată fi condamnat la tăierea mîinii drepte și la exil pe zece ani doar în contumacie. În timp ce severii judecători din Madrid se pleceau peste documentele procesului lui „Zervantes”, viitorul scriitor descoperă cu încântare orașele pline de viață economică viguroasă și de admirabile monumente de artă ale Italiei: Milanul, pe care îl numește „atelier al lui Vulcan”, Florența și mai ales Roma, „stăpîna lumii”. Sosiți la Roma, în 1569, slujba lui Cervantes pe lângă Aquaviva ia sfârșit și tinărul plin încă de visele gloriei spaniole se angajează în armata lui Filip al II-lea, aflată în Italia sub comanda lui Don Miguel de Moncada, și străbate ca ostaș aproape întreaga țară, are prilejul de a zăbovi în garnizoanele din principalele ei orașe: Ancona, Ferrara, Venezia, Neapole...

Apoi trupele sînt imbarcate pe greoaie galere, care o pornesc spre răsărit, și după o lungă și anevoioasă călătorie sosesc în apropierea insulei Corfu. În zăre se profilează amenințătoare catargele flotei turcești. În dimineața zilei de 7 octombrie 1571 cele două flote se izbesc cu înverșunare, începînd faimoasa bătălie de la Lepanto, în care spaniolii conduși de Don Juan de Austria dobîndesc o strălucită biruință. Cervantes, care se afla greu bolnav pe bordul galerei La Marquesa, este sfătuit de comandantul său să rămîna la adăpost,

dar stăruie să i se permită să participe la luptă. E rănit la piept și la brațul stîng, care-i va rămîne anchilozat și chirchit, aducîndu-i poezia de „ciungul de la Lepanto”. În ciuda rănilor primite și a urmărilor lor, Cervantes va rămîne toată viața mîndru de participarea lui la memorabila bătălie. Într-o carte a sa, *Călătorie în Parnas*, Cervantes scrie astfel cu mîndrie:

Știu bine că în aspra navală bătălie pierdut-ai mlădierea și forța mîinii stîngi spre gloria deplină-a celei drepte.

În ciuda rănilor primite, Cervantes rămîne în rîndurile armatei, participînd la diferite expediții, pînă în 1574, cînd se imbarcă la Palermo pe o corabie care pleacă spre Spania, ducînd scrisorile prin care Don Juan de Austria și ducele de Sessa, lăudînd eroismul soldatului, recomandă să fie numit căpitan.

...ȘI ANII ASPRELOR REALITĂȚI

Dar zilele speranțelor și viselor iau sfârșit. Corabia cu care călătorește Cervantes, împreună cu frațele său Rodrigo, e atacată de vasele faimoșilor piraiți Arnaute Mami și Dalí Mami și deși — așa cum va povesti scriitorul mai tîrziu în *La Galatea* și în nuvela *La Española Inglesa* — se apără cu bravură este ocupată și călătorii sînt vinduți ca sclavi în Alger. Scrisorile de recomandare care se găsesc la Cervantes, ca și țînuta mîndră a veteranului de la Lepanto, îi fac pe piraiți să presupună că e vorba de o personalitate importantă și să fixeze pentru răscumpărarea lui o sumă foarte mare. Experiența aspră a robiei, zilele de trudă istovitoare, de chinuri, de așteptare zadarnică și speranțe destrămate. îl fac pe Cervantes să învețe marea înțelepciune „de a avea — așa cum scrie în prologul *Nuwelelor exemplare* — răbdare în fața nenorocirilor” și îi dovedesc forța brutală și neiertătoare cu care realitatea plină de contradicții și de drame neprevăzute spulberă uneori visele și speranțele. Veteranul de la Lepanto nu se lasă ușor înfrînt. Încearcă în câteva rînduri evadarea, dar ea eșuează, fiind urmată de noi torturi și umiliri. În sfârșit, după aproape șase ani de captivitate, izbăvirea vine pe neașteptate: călugării trinitari, care colectaseră bani pentru răscumpărarea unui nobil, constată că suma prevăzută e prea mică pentru eliberarea acestuia și, după o anumită ezitare, îl răscumpără pe Cervantes.

În 1580 Cervantes sosește din nou pe pămîntul Spaniei. Dar experiența eșecurilor continue și mărunte, care macină idealurile tineretii, abia începe. Amintirea eroului de la Lepanto a căzut de mult în uitare, suferințele robului din Alger nu mai interesează pe nimeni. Cervantes e nevoit să trăiască o viață modestă, umbrită de sărăcie și de lupte pentru expedițiile cotidiene, la Madrid, la Valladolid și la Sevilla. Se căsătorește cu o tinără de la țară, cu un nume sonor dar care nu-i aduce zestre decît o palmă de vie, câteva ustensile de

bucătărie și... patruzeci și cinci de găini. Caută să găsească o mîngiere în scris și alcătuieste numeroase piese care nu trezesc nici un interes. În 1585 publică o povestire pastorală, *La Galatea*, supunîndu-se modei epocii, dar fără succes, și la cîteva luni de la apariția cărții este nevoit să accepte o slujbă foarte puțin potrivită pentru un om care hrănise idealuri nobile și se mișcase la largul său în lumea luminoasă a povestirii pastorale, aceea de comisar pentru rechiziționarea grîului și uleiului necesare pentru flota regală, și apoi pe aceea de receptor de impozite, cutreierînd timp de douăzeci de ani sudul Spaniei și mai cu seamă Andaluzia. Îndeplinindu-și prozaica slujbă, Cervantes cunoaște înfățișările cele mai aspre ale vieții, necazurile oamenilor, suferințele lor, se ocupă cu afaceri dintre cele mai prozaice, are încercături cu socotelile bănești, este aruncat de două ori în închisoare, apoi iar eliberat ca să-și urmeze slujba ingrată pe drumurile prăfuite, pe cîmpurile dezolate, în satele mizere. Dar în același timp nu contește să scrie cu neabătută pasiune, de data aceasta însă fără dorința de a construi refugii ideale, ci adîncindu-se în vîlmășagul contradicțiilor, adeseori sordid dar totdeauna pasionant și viguros, al vieții. Rodul acestor preocupări sînt *Nuwelele exemplare*, care sînt relatări realiste, adeseori pline de amărăciune ascunsă, totdeauna vioaie și profunde, despre Spania acelor timpuri. Așa cum spunea marele cercetător spaniol Menéndez y Pelayo, aceste nuvele sînt exerciții pentru surprinderea aspectelor caracteristice ale Spaniei de la răscrucea dintre secolul al XVI-lea și al XVII-lea, a cărei imagine genială se va încheia în *Don Quijote*. Scriitorul a început să lucreze la *Don Quijote* în 1597, la vîrsta de cincizeci de ani, în timp ce se afla într-o închisoare, la Argamasilla de Alba sau la Sevilla. Această împrejurare este profund grăitoare, pentru că aruncă o lumină asupra legăturii dintre ideea fundamentală a operei și bilanțul pe care Cervantes îl făcea, în tăcerea umedă a celulei, despre înălțimea viselor și idealurilor sale juvenile și despre prăbușirea lor sub răsuful neiertător al realității. Prima parte a lui *Don Quijote* apare la Madrid în 1605.

Ecoul larg pe care-l are opera sa genială nu-l scutește însă pe Cervantes să fie arestat, în același an 1605, împreună cu întreaga sa familie, pentru că un gentilom fusese ucis în duel în fața casei în care locuia la Valladolid și cîțiva vecini, printre care o bătrînă care se ocupa cu puțin onorabilul meșteșug de mijlocitoare, pususeră la îndoială onorabilitatea vieții lui.

Din frămîntările experiențelor de acest fel se zămislește cea de-a doua parte a lui *Don Quijote*, care apare în 1615, aducîndu-i lui Cervantes o prețuire pe care o așteptase zadarnic pînă acum, cînd se afla, bătrîn și bolnav, în pragul morții. Se stinge la 23 aprilie 1616, în timp ce lucrea la un roman, *Los trabajos de Persiles y Sigismunda* (Isprăvile lui Persiles și Sigismunda), un imn închinat îndrăznelii umane de a înfrunta adversitățile vieții.

EXPERIENȚA VIEȚII — SUBSTANȚA OPEREI CERVANTINE

Fiecare etapă a vieții scriitorului a constituit cîte o treaptă a experienței umane cristalizate în

opera sa. Etapa ideilor nobile și generoase cu care îl îmbogățesc studiile sale umaniste, a încrederii în posibilitatea unei lumi ideale, făurite după chipul și asemănarea idealurilor sale, își găsește expresia în *La Galatea*, prima mărturie a talentului său, operă situată în cea mai bună tradiție a romanului pastoral care, urmînd modelele făurite de scriitori italieni ca Tasso și Guarini, ajunge la mare prețuire în Spania epocii. Etapa deceptiilor amare, a prăbușirii iluziilor legate de posibilitatea unei lumi a frumosului și binelui, întemeiate pe idei nobile, pe sentimente înalte, pe valori trainice, etapa deziluziilor, a experiențelor prozaice, a ciocnirii cu mizeria, cu nedreptatea, cu răutatea oamenilor își dobîndește expresia fidelă în *Nuwelele exemplare* și în teatrul lui Cervantes, colecții de tablouri satirice despre moravurile din Spania acelor timpuri, despre diformitățile și nedreptățile societății în care a trăit scriitorul, despre viața umilă de toate zilele și micile ei drame. Sinteza experienței de viață a lui Cervantes se realizează în *Don Quijote*, în care viața este privită ca necontenită înfruntare între năzuințele ideale și realitatea prozaică și în care adevăratul eșecul tragic al luptei pentru înfăptuirea unor vise și idealuri care nu sînt întemeiate pe solu rezistent al posibilităților reale Cervantes a început să scrie *Iscusitul hidalgo Don Quijote de la Mancha* în închisoare, într-o perioadă de prăbușire și profundă decepție. Este semnificativ faptul că *Don Quijote*, în momentul cînd se avîntă în aventurile sale, are vîrsta de cincizeci de ani, pe care o avea scriitorul cînd îi începe povestirea iar înfățișarea sub care ne apar *Iscusitul hidalgo* este aceea a lui Cervantes în pragul bătrîneții. În cepind să istorisească aventurile lui *Don Quijote*, Cervantes face bilanțul viselor și înfrîngerilor sale. D aici alternația atitudinii scriitorului față de eroul său, pe care îl înfățișează cînd cu o compasiune pe trînsă de o vagă melancolie, făcînd să se simtă — așa cum Georg Călinescu nota cu finețe — că „așteptările de demență ale eroului, abstrigînd de la erorile de percepție, sînt fapte eminente ale unui erou pozitiv”, cînd cu o ironie mușcătoare pătrunsă — așa cum sesiza scriitorul spaniol Salvador de Madriaga — de-o certă amozitate ca înăsprește, pana lui Cervantes, făcîndu-ne să ne gîndim că autorul „și vin în minte neajunsurile pe care i le-au pricinuit generoasele sale iluzii” (Gerald Brenan). Izvorul dintr-o experiență de viață complexă și dramatică, romanul lui Cervantes — axat pe figurile neuitate: *Don Quijote*, cel deșir și scheletic, și *Sancho Panza*, cel bondoc și dolofan — a fost interpretat sub cele mai diferite umbre, pretîndu-se la speculații filozofice dintre cele mai variate. A cum sublinia Menéndez y Pelayo „aceste interpretări... sînt pozeabile tocmai pentru că *Don Quijote* este o operă de geniu și pentru orice operă de geniu sugerează mult decît ceea ce spune în mod expres”.

La trei secole și jumătate de moartea scriitorului, capodopera lui Cervantes e mai vie, mai sugestivă și mai modernă decît oricînd, ca mărturie a trăiniciei operelor care geniul artistic crește dintr-o experiență umană profundă, complexă și dramatică.

ce faceți, părinți ?

O tinăra s-a oprit la poarta blocului. Cine să fie? Sună la o ușă, apoi la alta. Unele se deschid, altele nu. Unii locatari sînt amabili, alții circumspecți. Pe nedrept, căci această tinăra colindă străzile pe vînt sau pe ploaie, pe ninsoare sau pe arșiță pentru ca viața unor copii să fie salvată. Decantînd păreri și informațiile pătimașe, filtrînd laudele exagerate, această tinăra asistentă socială va fi primul judecător obiectiv al unor stări de fapt reprobabile, ale căror victime sînt copiii. Din filele unor însemnări care au fost adunate după multe ore de cercetare minuțioasă s-a născut această anchetă despre destinul unor copii și grija pe care le-o poartă permanent Autoritatea tutelară.

comentarii pe marginea unui fapt

Se numește Violeta Z., are 16 ani, este elevă și cu cîtva timp în urmă și-a părăsit de bunăvoie familia. Într-o scrisoare (adresată președintelui cooperativei meșteșugărești unde face practică) ea își justifică atitudinea astfel (cităm cîteva fragmente): „...vă rog a mă sprijini și a mă ajuta pentru a putea să-mi termin școala cu bine. Părinții mei s-au despărțit cînd aveam cîteva luni. Tatăl meu s-a recăsătorit, iar mama mea de asemenea; nici n-o cunosc. Eu am fost crescută de bunica mea... Recăsătorindu-se (tata — n.r.) m-a luat și pe mine de la țară și m-a adus aici. În afară de faptul că mama de-a doua se purta cu mine destul de vitreg, tatăl meu a avut de nenumărate ori o atitudine necorespunzătoare față de mine... Eu, dezamăgită, am plecat de-acasă de aproape două săptămîni... Vă rog foarte mult să mă găzduiți într-un cămin... unde să primesc o educație sănătoasă...”

Bazîndu-se pe această scrisoare, Autoritatea tutelară a raionului N. Bălcescu întreprinde o anchetă socială (cităm): „Din cercetările făcute rezultă că minora este un copil bun. În familie s-a comportat foarte bine. În gospodărie era conștiincioasă și muncitoare. Ea făcea piața, gătea, spăla rufe... Adesea fără nici un motiv era bătută de ambii părinți”. Diriginta clasei atestă de asemenea comportarea corectă și străduința la învățătură a Violetei. Numai părinții au o atitudine de neînțeles, parcă ar fi vorba de o ființă străină. Ce fel de tată este acesta care în fața colectivului de Autoritate tutelară, care insistă ca el s-o readucă acasă, să aibă grija de ea, s-o crească, declară senin că cere să fie decăzut din drepturile părintești? Dintr-o dată nu mai vrea să fie tată, își declină orice răspundere! A greșit Violeta cînd a plecat de-acasă? El nu-și pune nici o clipă întrebarea: care să fie mobilul? Și în primul rînd cine poartă vina? Toți sînt de vină, în afară de el! Pentru a se degaja de răspunderea părintească se pretează la declarații sentențioase care pot indigna pe orice om cinstit: „...În atare situație gravă, pentru elucidarea aces-

(Continuare în pag. 12)

Anchetă realizată de C. BOZBICI
Fotografiile de E. GHERA

tui caz extrem de grav de prostituție, de vagabondaj, solicit în calitate de părinte să se ia măsuri corespunzătoare, deoarece în această situație îmi declin, în mod legal, orice răspundere de natură materială pentru eventualele și posibilele infracțiuni ce le va săvârși". Și din nou revine cu insistență întrebarea: ce îl determină pe acest părinte să afirme fapte care nu s-au întâmplat? Și de ce încearcă să scape atât de ușor de propriul lui copil? Cît de ridicolă — și în același timp semnificativă — este atitudinea lui se poate vedea din altă afirmație: „...Arăt imposibilitatea ca minoră mea fiică... să revină la domiciliul meu, deoarece sînt în pericol să-mi pierd libertatea“ (!!).

Se poate numi acesta un tată?... Să-i mai reliefez egoismul, atitudinea inconștientă, e într-adevăr de prisos. Se pune însă o întrebare: cine e obligat să educe și să crească un copil căruia i-ai dat ființă?

trei fetețe cumiști

Grija pentru copii nu-i o preocupare numai a părinților. În ultimii ani, datorită educației socialiste, s-a creat și o opinie publică activă în favoarea ocrotirii minorilor. Iată un exemplu semnificativ: o ascultătoare a emisiunii radiofonice „Atențiune, părinți!“, M. N., impresionată de unele fapte auzite s-a hotărît să relateze un caz în care se impuneau măsuri urgente. Scrisoarea ei a fost trimisă Autorității tutelare a raionului N. Bălcescu, care a interpretat o anchetă socială. Era vorba de trei fetețe. Elena (16 ani), Viorica (13 ani) și Ecaterina (12 ani). Ce fapte au determinat-o pe M. N. să scrie?... Sînt trei fetețe liniștite și cumiști. Nici una dintre ele nu pune probleme de comportament, deși felul de a se purta al tatălui cu familia ar putea avea o influență dăunătoare. La școală sînt eleve mediocre. Care să fie cauza? Fetețele, ca să-și pregătească lecțiile — constată asistenta socială — apelează la ajutorul vecinilor, care le oferă — evident, cînd pot — sprijinul. Cine să fie de vină? Mama? Ancheta socială constată (cităm): „...Mama este o femeie muncitoare, apreciată de întregul cartier pentru sacrificiul pe care îl face pentru a-și crește copiii. A căutat totdeauna să supravegheze fetețele“. Dar tatăl? „Tatăl este cunoscut ca un om cu grave abateri de la comportament, este bețiv și provoacă scandaluri în familie. El adresează cuvinte injurioase soției și copiilor. În ultimele două luni a refuzat să dea familiei bani pentru întreținere...“ În câteva cuvinte, iată portretul moral al cetățeanului Gh. F., salariat la cooperativa „Întreținere și reparații“. Trei fetețe cumiști și un tată iresponsabil. Cetățenii fac dese apeluri ca el să-și schimbe atitudinea. Dar el refuză cu încăpăținare. A uitat de familie sau îi este indiferentă. Viitorul copiilor nu-l interesează. Își închipuie că nimeni nu-l poate trage la răspundere pe el, micul dictator al familiei pe care o împinge în pragul descompunerii. Acesta e mobilul care a îndemnat-o pe M. N. să scrie. Și poate că nu există o mai dureroasă degradare socială decît să ți se ia dreptul de a-ți crește copiii. „Cele trei minore nu se dezvoltă normal, iar tatăl, prin comportarea sa, este exemplu negativ“ — conchide ancheta socială și propune Autorității tutelare să fie înscrise la o casă de copii școlari...

o plimbare de la 9.00 la 13.00...

— De două luni nu mi-am văzut copilul și nici nu îndrăznesc să trec să-l văd.

Tînărul G. R. lasă o impresie bună comisiei de Autoritate tutelară în fața căreia își susține plîngerea. E aproape de neînțeles cum un om serios poate ajunge în situația asta.

— S-a stabilit o zi cînd dv. puteți să luați copilul la plimbare, remarcă cineva din comisie.

— Da, duminica de la 9.00 la 13.00...

— Și atunci?

— E imposibil. Acum două luni am fost molest.

— Din cercetările făcute de noi feteța e bine îngrijită...

— Nu este adevărat. Fosta mea soție a învățat copilul să nu mă mai recunoască. Bani pe care îi dau nu-i folosește pentru întreținerea lui. Apoi nici nu are un serviciu stabil. Și în ultimă instanță ce educație poate primi un copil de trei

ani care aude în casă numai certuri și este învățat să-și respingă tatăl?

— În fond, care este doleanța dv.?, se interesează comisia.

— Dacă nu se îndreaptă starea de fapte, să mi se dea copilul. Vă mărturisesc sincer: nu-mi este indiferent cum va fi crescut acest copil.

— V-ați recăsătorit?

— Nu. Dar intenționez.

— Să presupunem că viitoarea soție n-ar fi de acord ca feteța să locuiască la dv. Atunci?

— Datorită acestui fapt nu m-am recăsătorit pînă acum...

Nu e simplu să discerni, din multele afirmații, intenția bună, serioasă. Nu e ușor să iei hotăriri cu toate că acest caz pare destul de banal. Totul a pornit de la plimbarea de duminică, pe care tatăl, în mod legal, are dreptul s-o facă împreună cu feteța lui între 9.00 și 13.00. Dar i se fac șicane. Pașiunile renasc, iar victima lor este un copil de trei ani, care rămîne de fapt un orfan cu părinții în viață.

Este rîndul mamei să fie audiată.

— Nu-i fac nici o greutate, tovarășe președinte, protestează femeia.

— Și totuși, de două luni...

— E adevărat că i-am spus fostului meu soț să nu vină așa des. Știți, sînt recăsătorită...

— Dar există o hotărîre.

— Da, în fiecare duminică de la 9.00 la 13.00. La început a respectat acest program fix. O dată însă a venit la ora 11.00 și mi-a adus copilul la ora 17.00. A depășit timpul...

Afirmațiile Mariei S. nu sînt prea serioase. Comisia de Autoritate tutelară e de părere că divergențele se pot rezolva pe o cale civilizată, prin înțelegere. Totuși se hotărăște din nou o cercetare la fața locului, care să constate dacă minoră primește o îngrijire adecvată și o educație sănătoasă.

★

Sînt cazuri grave sau mai puțin grave. Dar oricum ar fi ele categorisite, este vorba de copii a căror viață nu ne poate fi indiferentă. Dacă nu azi, dar mîine, acești copii, lipsiți de educația și supravegherea părinților, pot să aibă o comportare nedemnă în societate, să fie eroii unor drame nedorite. Care este deci răspunderea părinților? În continuarea anchetei noastre ne-am adresat unui jurist, unui profesor și șefului biroului de Autoritate tutelară al raionului N. Bălcescu rugîndu-i să-și spună părerea.

Noi, învățătorii și profesorii, sîntem făruri de caracter, de oameni. Cu dragoste și răspundere cetățenească modelăm sufletul ge-

nerațiilor care pășesc, an de an, pragul școlii, le conducem mîna cînd desenează prima literă, îi facem să simtă muzica limbii, le dezlegăm misterele matematicii și ale chimiei, îi învățăm să fie modești, perseverenți, curajoși, drepți. Munca noastră este însă umbrată uneori de insuccese ale căror cauze, dacă le căutăm, le găsim în afara școlii. Principala cauză constă în educația primită de unii copii în familie, de exemplul pe care li-l oferă părinții. Experiența mea proprie, ca și studierea unor materiale întocmite de toate școlile din raionul N. Bălcescu sau cunoașterea pe altă cale a unor „cazuri“ m-au condus la clasificarea în mai multe categorii a părinților: „corigenți“ la obiectul „educația copiilor“.

Prima categorie o formează părinții care pretind că sînt foarte o cupați și n-au timp de educația copiilor, deși la o cercetare mai atentă asemenea afirmații nu se confirmă. De obicei aceștia socotesc că problema educației privește exclusiv școala. Părinții din această categorie rămîn surprinși cînd află rezultatele slabe la învățătură ale copiilor lor. Mama elevului B. D. de la Școala generală 97, în loc să curmă

absențele fiului ei de la școală manifestările necivilizate, unde de-a dreptul huliganice, pune la doială relațiile dirigintei pe care ea îl are cu fiul ei „nu poate avea două fete cuminte acasă și rău la școală“. Părinții care-i amenință pe asme părinți constă în încrederea totală pe care o acordă copiilor lor, în această poziție să se bazeze pe cunoaștere profundă și multilaterală a acestora. Desigur că este bine necesar să avem încredere în copiii noștri, dar în același timp avem nevoie să știm ce gîndesc, ce vorbesc, cum își petrec timpul liber. Dacă ar fi procedat în felul acesta părinții unui elev din clasa X-a a unui liceu din raionul 16 februarie ar fi fost scutiți de deretarea și amărăciunea care i-a prins aflînd că fiul lor s-a otrăvit și că a întreținut relații de „amici“ care i-au dăunat. Medicii și-au făcut datoria și i-au salvat viața... dar

pare că adevărata salvare abia trebuie să înceapă și rolul lor, al părinților, trebuie să fie capital.

A doua categorie o reprezintă părinții care înțeleg greșit dragostea față de copiii lor. Pornind de la ideea, laudabilă de altfel, de a oferi copiilor condiții optime — cameră separată, televizor, îmbrăcăminte scumpă, magnetofon, bicicletă sau motocicletă etc. — ei pierd din vedere necesitatea de a cultiva măcar în aceeași măsură respectul față de muncă, convingerea că au datoria de a munci, că tot ce familia le oferă nu sint drepturi care-i vor însoți automat toată viața. Acești părinți își scutesc copiii de toate obligațiile de ordin familial (că de obligația de a învăța se scutesc singuri!), lipsindu-i astfel de posibilitatea de a compara și aprecia just diversele forme ale muncii sociale. Părinții elevului D. C. de la Școala generală 97, repetent în două rânduri, consideră că fiul lor este persecutat, deși acesta își neglijează total obligațiile școlare și tulbură sistematic orele de curs. Tatăl, inginer de profesie, și-a pierdut de mult autoritatea în fața familiei și a copilului (elev în clasa a VIII-a), iar mama și-o menține mărind zilnic suma pentru banii de buzunar ai mititelului! Sau cum putem aprecia atitudinea părinților elevului D.G. din clasa a IV-a a Școlii generale 188, care îngăduie odraslei lor să fie atât de autonomă, încât să-și permită să vină acasă la 3.00-4.00 noaptea?!

Din altă categorie fac parte părinții — de regulă divorțați — care prin comportarea și atitudinea lor reprezintă un adevărat pericol pentru educația copiilor. M. F., absolvent al unei școli generale din București, ar fi devenit cu siguranță client al penitenciarelor din cauza prietenilor dubioase dacă colectivul pedagogic al școlii nu s-ar fi străduit, cu multă perseverență, să-i trezească simțul demnității. Astăzi el își continuă studiile cu seriozitate. Ce se va întâmpla însă cu Dm. G., elev în clasa a IV-a la Școala generală 96, pe care tatăl său — divorțat — îl poartă prin restaurante și-l îndeamnă la rele? Ce crede mama copiilor N. N. și N. S., de la Școala generală 188, când dispăre zile întregi de-acasă? Dar tatăl acestora, veșnic în stare de ebrietate?

Ca profesor m-am întrebat ce se poate și ce trebuie făcut în asemenea cazuri. Desigur, pentru categoria ultimă de părinți este clar că organele de stat trebuie să ia atitudine imediată și categorică. Datoria cetățenilor este să aducă la cunoștință Autorității tutelare asemenea cazuri. Dar pentru celelalte cazuri? Socot că părinții sint obligați să acorde o atenție deosebită educării copiilor lor în spiritul respectului față de muncă, de regulile de conviețuire statonice în societatea noastră, să le arate neconținut că învățătura este muncă și datorie.

Prof. Augustin MACARIE

Pentru noi, părinții, copiii reprezintă bucuria și conținutul luminos de fiecare zi și moment, ostul și recompensa străduințelor noastre, mințria, nădejdea și sprijinul bătrâneților noastre. Apoi adeseori, foarte adeseori, ei ne oferă și noi autam într-inșii oazia și posibilitatea de a realiza în persoana lor marile aspirații nerealizate ale tinereții noastre.

Cu toate acestea ne dăm firește seama că nu creștem copiii pentru noi, ci pentru ei înșiși, pentru afirmarea lor proprie, pentru societatea în care vor fi chemați să activeze. Individualitatea or e profund influențată de exemplul comportării noastre. Ei vor fi de cele mai multe ori ca și noi, gospodari ordonați sau risipitori, muncitori leștinoși sau delăsători, tovarăși de nădejde sau lamente instabile.

În fața probelor evidente ale vieții trebuie să recunoaștem totuși că nu toți copiii reușesc să se afirme ca școlari disciplinați și meritoși, iar uneori alunecă chiar spre zonele periferice ale societății, ceea ce determină măsuri corespunzătoare de redresare sau chiar sancțiuni severe.

Cum se explică această contradicție între eforturile mari pe care le fac părinții și statul pentru creșterea copiilor — și asemenea rezultate supărătoare?

Poate că o parte din insuccese se datoresc unor deficiențe locale în metodele de școlarizare sau influenței negative a anturajului. Se poate însă afirma cu aceeași tărie că multe din aceste ne-reușite se datoresc deficiențelor în conducerea și funcționarea familiei. Există cazuri în care vina noastră, a părinților, nu poate fi tăgăduită. Ce să zicem, de exemplu, despre părinții care în loc să ofere copiilor tabloul unei bune înțelegeri, a unei colaborări și efort comun, a unor maniere civilizate, le prezintă, dimpotrivă, spectacolul degradant al unei dezbinări, care pe tema infidelității conjugale, a viciului beției sau a altor deficiențe reale sau imaginare, ajung la reproșuri inoective, insulte grave sau triviale ori chiar la lovirii reciproce? Actul de judecată al copilului va prăbuși într-însul sprijinul atât de necesar și de neînlocuit al credinței în superioritatea și exemplul părinților, făcând dintr-însul în chiar pragul vieții un solitar și un introvertit. Ce să zicem despre mama care în fața copilului ia apărarea acestuia contra vecinului care înțelege să-l tragă la răspundere pentru că i-a spart geamurile? Nu va rida copilul de vecinul care se vede ocărit pentru a fi formulat o acuzație despre care numai copilul știe cât e de bine justificată? Ne dăm noi seama de orientarea nefastă pe care o imprimăm astfel copiilor, lipsindu-i de principiul răspunderii faptelor proprii?

Ce să zicem despre părinții care oferă copiilor un belșug care generează într-inșii ideea că sint dispensați de necesitatea de a munci și de a face eforturi organizate? Acești copii nu ajung să-și dezvolte însușirile lor pozitive, ci alunecând pe panta efortului minim, și convingși că nu au decit drepturi, devin aroganți, sfidători, paraziti sociali.

Dar de ce să mai continuăm această listă, când concluzia justă se impune de pe acum? Noi, părinții, trebuie să promovăm însușirile pozitive ale copilului, să-l apărăm de influența nefastă a anturajului, să-i oferim totdeauna exemplul unei munci cinștite și a unei comportări model, să colaborăm asiduu cu organele școlare.

Orice nesocotire a acestor îndatoriri elementare poate antrena răspunderea noastră față de stat și societate. Vom putea fi judecați și de copiii noștri. Și nimic mai sfîșietor decit judecata unui copil față de care trebuie să răspunzi pentru tot răul de neîndreptat pe care i l-ai făcut ca Mamă sau ca Tată!

Părinți! Căutați să preveniți această judecată!

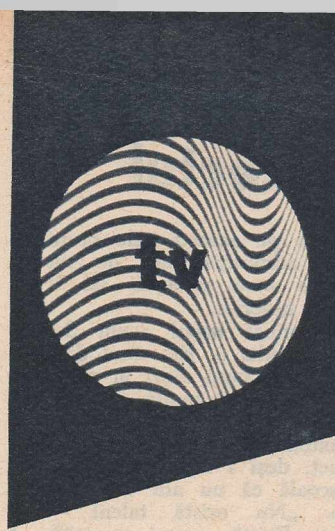
Mircea REBREANU, judecător

În țara noastră creșterea și educarea copiilor depășește sfera îngustă a relațiilor de familie devenind o problemă de stat. Ocrotirea intereselor copiilor minori este asigurată prin dispozițiunile Codului familiei. Pentru a controla efectiv creșterea și educarea minorilor și a apăra interesele acestora a fost creată Autoritatea tutelară, a cărei atribuție revine sfaturilor populare.

Deși statul acordă o atenție deosebită educării și creșterii minorilor, părinții sint primii care au datoria morală și legală să-și crească copiii în cele mai bune condiții. Din păcate, deși puținii la număr, mai sint părinți care își neglijează total sau parțial îndatoririle sau care prin atitudinea lor necorespunzătoare sint un exemplu negativ. În cursul anului 1965, Comitetul executiv al sfatului popular al raionului N. Bălcescu a acționat în justiție 16 cazuri în vederea încredințării copiilor unor instituții de ocrotire, deoarece s-a constatat că dezvoltarea fizică și morală a acestora este primejduită în casa părintească. În alte patru cazuri s-a cerut instanței judecătorești decăderea din drepturile părintești în conformitate cu art. 109 din Codul familiei. Copiii au fost încredințați spre creștere și educare unor instituții de ocrotire.

Autoritatea tutelară, prin măsurile pe care le ia, contribuie la întărirea sentimentului de răspundere față de familie, în spiritul respectării stricte a normelor dreptului socialist și a legilor de conviețuire socialistă.

Petre TURCU
șeful biroului de Autoritate tutelară
al raionului N. Bălcescu

personalizarea emisiunilor

Mulți dintre cei care s-au deprins să urmărească emisiunea „Trei tablouri pe săptămână” nu erau preocupați mai înainte de problemele picturii. Personalitatea criticului de artă Ion Frunzetti, profunzimea și subtilitatea judecăților de valoare pe care le emite, rotunjimea și eleganța frazelor sale au atras și continuă să atragă telespectatori captivați inițial doar de frumusețea expunerii. Astfel sensibilizați, ei au toate șansele să se aplece cu un interes inedit asupra acestei laturi a activității creatoare, să înceapă a frecventa expoziții și muzee, să privească operele plastice cu o capacitate sporită de înțelegere. Făcînd apel la Ion Frunzetti, televiziunea și-a îndeplinit cum nu se poate mai bine datoria față de spectatori și în același timp a scăpat de grija unei emisiuni pretentioase, încredințînd-o unui om pe deplin competent.

Am stăruit asupra acestui exemplu pentru că el ilustrează importanța rubricilor „semnate” de persoane extrem de calificate și cu priză la public. Ne amintim cu toții de ceea ce izbutea să ne ofere regretatul Ion Marin Sadoveanu în ciclul „Teatrul, artă realistă”. Seria „Maestrul genului scurt”, prezentată de Zoe Dumitrescu-Bușulenga, se înscrie și ea pe scurta listă a emisiunilor personalizate, a emisiunilor „de autor”. Încredințînd rubricile sale permanente unor specialiști care își iubesc cu pasiune domeniul de activitate și au capacitatea de a transmite ascultătorilor o părțică din această pasiune, televiziunea ar rezolva una dintre principalele sale deficiențe: șovăiala și diletanșismul în abordarea unor probleme, inegalitatea calitativă între diversele cicluri și chiar în interiorul unui ciclu dat.

O singură dificultate majoră: alegerea personalităților care ar putea asigura nivelul maxim de competență și de atractivitate.

Privînd unele dintre emisiunile televiziunii te întrebi cum de este cu puțință ca organizații lor să se declare mulțumite de mediocritatea protagoniștilor și a performanțelor lor. Televiziunea noastră beneficiază de un privilegiu care este în același timp o sursă de obligații precise: ca post național unic, ea are și posibilitatea și datoria de a fi extrem de pretentioasă, de a selecționa tot ce este mai bun la noi în țară — și nimic altceva. Există la București și în provincie un mare număr de ziare și reviste, de teatre și cinematografe, de universități și institute, de formații orchestrale și coregrafice, de soliști de tot felul. Televiziunea are de unde și trebuie să aleagă numai ceea ce este fără cusur. Totul se reduce în fond la o problemă de exigență. Criteriul este valabil pentru tot ceea ce intră în raza obiectivelor camerelor de luat vederi, dar cu precădere pentru emisiunile în serie. Majoritatea lor sint, în continuare, discontinue. Cronicarul capătă credința superstițioasă că este suficient să laude ritmicitatea unui ciclu pentru ca ea să înceteze brusc (în ultimele săptămîni, de pildă, am fost privați de teatrul din fiecare miercuri). Fără îndoială că personalizarea rubricilor ar antrena și o mai mare consecvență în programarea lor. Dar principalul avantaj ar privi calitatea — asigurată o dată pentru totdeauna — și continuitatea preocupărilor.

Cronicarii de televiziune din America se plîng de servituțiile comercializării emisiunilor. Mai fiecare ciclu fiind plătit de o anumită societate, el poate fi oprit oricînd respectiva societate apreciază că lama ei de ras sau sucul ei de fructe nu mai au nevoie de sprijinul unei serii de emisiuni închinată cuceririi medicinale sau formelor muzicii simfonice. Pe de altă parte, pentru că și ca programele pe care le stipendiază să aibă o audiență cit mai largă, societățile cer ca nivelul lor să nu fie prea ridicat, prea pretentios.

Lipsită de asemenea îngrădiri, avînd posibilitatea de a solicita cele mai de seamă personalități ale culturii românești, televiziunea noastră nu are nici o scuză atunci cînd se mulțumește cu ceea ce în America se numește „second best” (al doilea după cel mai bun).

Felicla ANTIP

arhitectul

Doresc pe această cale să-mi exprim admirația față de un tânăr pe care prietenii săi îl socotesc nesperios.

A terminat liceul acum doi ani, cu media 9. Era unul dintre cei mai buni elevi ai școlii și luase de mai multe ori premii la concursurile interșcolare de matematică. Voia să se facă arhitect, deși i se spusese încă din școală că nu are talent la desen. „Nu există talent — spunea. Există numai muncă“. S-a pregătit, a dat examen la arhitectură și — spre surprinderea tuturor — a luat o medie mică. Pentru că totuși talentul e o noțiune precisă.

Mai avea timp să dea examen la alte facultăți. A refuzat. Ca un om nesperios, după părerea colegilor. Ca un copil ambițios, după părerea părinților. El voia să fie arhitect.

Timp de un an a umblat prin toate bibliotecile și a privit albume cu reproduceri din operele marilor pictori. A urmat și un curs de desen. Într-o zi, venind la atelier, un pictor tânăr a întâlnit în grădină un băiat înalt, cu cămașa albă, care stătea pe iarbă și mânca un măr.

— Pe cine cauți dumneata?

Tânărul s-a ridicat sfios:

— Pe dumneavoastră. Vă rog să mă iertați.

— Pentru ce să te iert? Ce vină ai?

I-a arătat mărul din care mușcase. Au început să ridă.

— Bun. Ce dorești?

— Vă rog să mă lăsați să vă privesc când lucrați. Dacă vreți, vă amestec vopselele.

Timp de șase luni, câteva ore în fiecare zi, a stat și a privit. Cu un caiet de desen pe genunchi. Dar în toamnă, când s-au dat examenele de intrare în facultate, s-a îmbolnăvit și nu s-a putut prezenta.

Și abia de aci încolo a început — chiar și după părerea celor care-i acordaseră încredere — să devină cu adevărat nesperios. Foștii lui colegi, mulți dintre ei elevi mai puțin bine pregătiți, erau studenți în anul II. Iar el a refuzat iarăși să dea examen la o altă facultate. Și-a luat serviciu pe un șantier.

L-am găsit ieri, abătut. Se întâlnise cu un fost coleg care — inimă bună — îi arătase compasiune.

— Nici măcar nu m-a ironizat. Probabil că-i stârbeam milă.

Apoi, privind-și desenele înșirate pe pereți:

— El, colegul, voia să fie silvicultor. Dar n-au fost locuri la silvicultură și a intrat la farmacie... Nu-i place. Va fi timp de zeci de ani un farmacist plictisit de meseria lui... Zeci de ani de iritare, de nemulțumire, fără să mai pun la socoteală senzația, pe care o va cunoaște, desigur, că ar fi putut face altceva cu bucurie...

Anul acesta va da din nou examen la arhitectură. Pentru a se pregăti și-a luat trei luni de concediu fără plată.

Un tânăr nesperios? Nu cred. Pentru că, dacă talentul e o noțiune precisă, *chemarea* nu e mai puțin. Poate că desene extraordinare nu va realiza. Dar va fi, desigur, arhitect.

Florin MUGUR

Pe teritoriul statului New York — priveliștea impresionantă a părții americane a cascadei.

apa tunătoare

Mașina săgetează noaptea. Arabescul de autostrăzi care te poartă pe lângă Buffalo a rămas în urmă. Undeva, în negura nopții, au dispărut constelațiile de lumini ce încadrează instalațiile industriale în aer liber. Legenda te invită să-ți imaginezi triburile de indieni și turmele de bizoni ce stăpîneau cîndva aceste locuri. De afară nu se aude nici un tropot. Deodată însă percepi o canoadă înăbușită.

Farurile destramă vârtejurile de frunze moarte și fulgi de nea. Treci un pod arcuit peste o apă îmegurată și te afli în suburbia unui oraș tipic de provincie, cu acoperișurile nu prea îndepărtate de pământ. Canonada crește în intensitate.

„Apa tunătoare“ — cum numeau vechii locuitori ai acestor meleaguri cascada Niagara — se ascunde prin apropiere. Orașul Niagara Falls, cu

cei 100 000 de locuitori, pare admit.

Glasul de tunet al cascadei cheamă însă pe vizitator, indiferent de oră, de anotimp, de capriciul naturii. De pe terasa parcului pravești un incendiu uriaș ce coboară 50 de metri pentru a se contopi cu apele râului. Deodată jarul acoperă parcă de spuză, apoi din vine liliachiu. În sfîrșit, un imermelesteu nevăzut amestecă port

aliul cu fisticul, opalul cu beriliul într-o spumă multicoloră. E cascada însăși. Simfonia de culori este creația orgilor luminoase situate pe malurile a două țări: Canada și Statele Unite.

Privit pe hartă, râul Niagara este doar o mică trăsătură de unire răscută din convulsii tectonice, între lacurile Erie și Ontario. Această Mediterană de origine glaciară, alcătuită din Marile Lacuri, îți oferă aci, la cascada Niagara, unul din acele spectacole grandioase pe care numai natura le-a putut amisi.

În clasamentul cascadelor lumii Niagara nu e situată printre primele. Există cascade mai înalte, mai mărețe, mai cutezătoare, cu un uvoi de ape mai năvalnice, cu o deschidere mai profundă. Totuși aici una nu este atât de cunoscută. Îndcă Niagara este, datorită miștii omului, cea mai accesibilă. Spectacolul naturii a fost pus să rodacă bani. Amenajările turistice nu lipsesc. S-a creat chiar o tradiție: luna de miere să fie petrecută aici. Există și un „Honeymoon Deluxe Motel”. Prețurile fiind destul de piperate, la acest „Motel de lux al lunii de miere” întâlnești mai les strâni. Cît privește suvenirurile, o adevărată industrie alimentează acest fel de comerț.

Definiția Niagarei nu este însă numai turism. Mai complet am putea spune Niagara = turism + electricitate. Undeva, în hăurile din batoale stîncilor, se află cea mai puternică hidrocentrală din lumea capitalistă. Noaptea turiștii nu-și au seama din cauza întunericului că de fapt debitul apelor e redus jumătate. Noaptea cascada este usă să lucreze în primul rînd pentru a da energie electrică. Pele ei involburate sînt canalizate spre turbine.

Din zori soarele aprinde deasupra unoramei cataractelor o nouă simfonie de culori. Asemeni unui țărșuș, oleta Insulă a Caprei împarte cascada în două. Căderea răsărită, avînd o lărgime de 323 de

metri, se aliniază pe teritoriul american. Căderea apuseană, de pe malul canadian, cu o lărgime de 917 metri, îmbrățișează un vast amfiteatru în formă de potcoavă, de unde și denumirea de Horseshoe Falls. O legendă a tribului Seneca susține că jos, dedesubtul clocotului de ape, ar trăi Marele Manitou. Deasupra cascadei, un vâl de borangie, țesut din vaporii împrăștiți de tumultul apelor, acoperă cu o ușoară piclă linia orizontului. Ar fi imprudent, cînd te apropii de cataracte de la „Vâlul miresei”, să nu te afli în posesia unei haine de ploaie. Dacă ai uitat-o cumva acasă, cu atît mai bine pentru magazinele care se ocupă cu închirierea impermeabilelor. Locul de unde cascada oferă aspectul cel mai dramatic este de fapt la poalele ei. Vaporul „The Maid of the Mist” (Fecioara piclei) se aventurează pînă în imediata apropiere a punctului unde apele redevin un riu obișnuit. Numele vaporasului e inspirat de un vechi obicei atribuit senecașilor care, de două ori pe an, alegeau pe cea mai frumoasă fată a tribului, o așezau într-o canoa albă, însoțită de o zestre de flori și fructe, și o împingeau peste cascada pentru a deveni mireasa zeului Manitou.

Cascada trăiește însă în prezent o altă dramă. O dramă necunoscută turiștilor. O dramă al cărei dosar se află în mîna specialiștilor. Pentru ei misterul pe care cascada l-a ascuns de-a lungul secolelor și milenilor este dezvăluit. Tehnica este chemată să împiedice dispariția în viitor a acestei minuni a naturii.

„American Falls” (partea americană a cascadei) a fost întotdeauna un nod sălbatic de bolovani și stînci pleșuve. În 1939 un imens bloc de stîncă s-a prăbușit. Douăzeci de ani mai tîrziu i-au urmat 285 000 tone de promontoriu, pînă atunci rezervat turiștilor. Alunecările au îngrămădit în unele sectoare atîta stîncă la baza lui „American Falls”, încît înălțimea căderii de

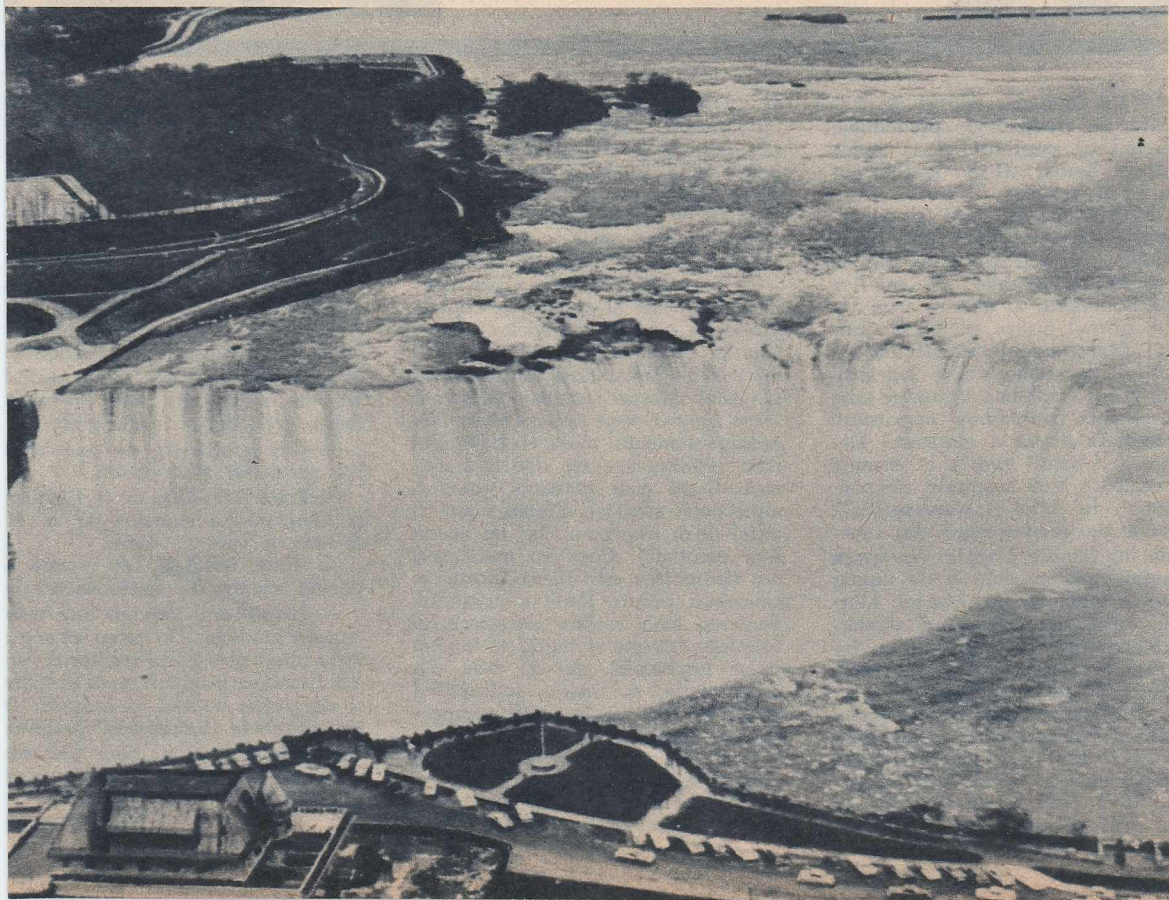
ape a scăzut la jumătate. Avalanșa apelor ferestruiește din platforma Insulei Caprei cite un metru pe an. Pe partea canadiană s-au cheltuit pînă acum 18 milioane de dolari pentru lucrări „dentare”, în scopul de a se umple spărături din jurul buzei cascadei. Geologii americani afirmă, după cum relatează revista americană „Saturday Evening Post”, că în cazul în care partea superioară, unde-și croiesc loc apele, nu va fi consolidată, „această minune naturală ar putea să devină un grup de cascade oarecare, lipsite de interes, care n-ar îndemna nici măcar un somon să vină să-și depună iczele”.

Ultima sesiune a Congresului Statelor Unite a însărcinat „U.S. Army Corps of Engineers” să elaboreze un studiu menit să determine dacă eroziunea poate fi oprită și dacă rămășițele rocilor desprinse pot fi transportate de la bază. Se așteaptă ca, în termen de un an, să fie prezentat un raport asupra măsurilor necesare și a costului lor. După cum informează presa americană, se conturează de pe acum unele proiecte. O variantă ar prevedea secarea temporară a lui „American Falls”, apele urmînd să fie dirijate spre cascada canadiană. În acest fel, la adăpostul „stăvilărilor” ridicat pe râul Niagara în amonte de cascada americană, ar putea fi întreprinse lucrări de restaurare a nivelului superior și de eliminare a acumulărilor de roci. Totodată prin lucrări de lărgire a cascadei s-ar micșora eroziunea severă din centrul cataractei.

Nici turiștii, nici locuitorii din orașul american Niagara Falls și nici cei din orașul canadian situat simetric de cealaltă parte a râului nu manifestă vreo îngrijorare față de noile aventuri prin care vor trece cataractele. Tehnica contemporană este pe deplin capabilă, în condiții normale, să soluționeze lucrări de asemenea proporții. În consecință, împărăția din adîncuri a Marelui Manitou va rămîne netulburată.

Eugen PREDĂ

De cealaltă parte a Insulei Caprei, Horseshoe Falls — căderea apuseană a Niagarei, aflată în Canada — ale cărei ape involburate îmbrățișează un vast amfiteatru în formă de potcoavă.

smalțul și șablonul

Primăvara bucureșteană are farmecul ei particular. Risipa de verdeață de pe străzi, din parcuri, peluzele de flori, conferă o anumite poezie orașului, îi dau un aer romantic chiar acolo unde linia unei severități și stereotipă a arhitecturii predispuie la monotonia.

La numeroase restaurante și cofetării mesele au fost scoase afară, pe trotuar, dînd intimitate bulevardelor. E plăcut să privești strada, fotografia ei cotidiană, în față cu o cafea aburindă, o halbă rece cu guler „Tache Ionescu” sau o indiană cu frișcă proaspătă.

Un tip plictisit din naștere, lipsit de fantezie și sensibilitate le-a adus pe toate la același numitor, a instalat peste tot domnia șablonului.

La restaurantul „Dunărea”, la „Pescarul”, la barul din Piața Romană, peste tot pe unde a trecut onorabilul s-au instalat garduri mici de metal garnisite cu vase dreptunghiulare într-o culoare apoasă verzuie, cu falduri ondulate imitînd pasămite valurile Mării Negre. Absolut peste tot. Venerabilul a avut grijă să nu-i scape nimic. Nici măcar nu i-a trecut prin minte să le presare pe distanțe mai mari, să zicem unul în Floreasca, altul pe Magheru ori în Drumul Taberei. De ce să se obosească? Le-a așezat la rînd, în centru, una după alta, ca să fie mai evident șablonul. Dacă ar fi cerut avizul unui ochi expert (al unui artist plastic sau al unui arhitect de specialitate) s-ar fi realizat mai multe proiecte pe care fabrica de smalțuri le-ar fi executat cam cu aceeași bani și aproape cu același timp de muncă. Dar de ce să-și bată capul omul, să-și consume materia cenușie? Arde-i un șablon, umple cu el tot orașul și treaba-i gata!

Cine o fi onorabilul? Nu știm. Poate că un individ, poate mai mulți, poate o instituție. Dăr că el (sau ei) n-a (sau n-au) învățat nimic din tot ce s-a scris în presă despre frumosul cotidian, bun-gust și modernitate, asta e sigur. Poate că tovarășul sau tovarășii nu dezleagă decît cuvinte încruciate ori nu merg la cinematograful decît la „Old Shaterhand”. De unde să știe că lucrurile au evoluat și nu mai sînt ca pe vremea vestului sălbatic? Mai ciudat pare însă faptul că nici o comisie de avizare, nici resortul respectiv din Ministerul Comerțului Interior n-au văzut nimic pînă acum.

O cercetare sumară ne-ar încurca în ierarhii și responsabilități.

Măsuri se mai pot lua încă. Oalele se mai pot sparge. Paguba nu poate fi prea mare, căci sînt din lut și lutul e ieftin, chiar dacă e smalțuit.

C. N. CONSTANTINIU

L-am întâlnit la Praga, într-o frumoasă după-amiază de primăvară, înaintea plecării lui în turneul din România. Lucrase o noapte întreagă pe platoul de filmare de la Barandov, iar dimineața participase la „programul sfânt” de antrenament cu ansamblul său. Totuși, înaintea spectacolului de seară, celebrul Fialka se prezenta în cea mai bună formă, gata să răspundă cu amabilitate întrebărilor noastre.

Acolo, în micul și romanticul teatru „Na zbradli” („La balustradă”), undeva în Praga veche, nu departe de apa moacă a Vltavei, „fenomenul Fialka”, despre care pomenesc deseori cronicarii, poate fi surprins în toată plinătatea și semnificațiile lui.

interviu cu FIALKA

buia să descoperim, pe temeiul tezaurului de experiență al înaintașilor noștri, mijloace și forme de expresie noi, proprii. Însuflețit de frumusețile nepieritoare ale artei antice și medievale, de încărcătura de sentimente și idei a realizărilor contemporane ale lui Charlie Chaplin și Marcel Marceau, visam să confer printr-o viziune a mea, personală, o nouă strălucire pantomimei, chiar dacă pentru aceasta va trebui să depun ultimele mele eforturi, chiar dacă va trebui să lupt cu dogme și forme incrementate.

— Unii cronicari se referă la crezul dv. artistic afirmând că el se caracterizează printr-o „sinteză a tragediei antice și a clovneriei moderne”. Sinteză de acord cu aceasta ?

te pe care alții le-au abordat înaintea dv. Puteți să faceți unele precizări în această privință ?

— Ar fi poate simplu să demonstrăm originalitatea concepției noastre despre pantomimă invocând succesele pe care le-am reușit în aproape 30 de țări. Prefer totuși să subliniez că adevăratul nostru debut și consacrară concepției noastre artistice au avut loc la Festivalul internațional de pantomimă din 1962, care a prilejuit o temeinică reconsiderare a valorilor în domeniul pantomimei, domeniu în care până atunci stilul Marcel Marceau era considerat universal valabil. La festival s-a ajuns la concluzia că arta mimului nu se poate rezuma doar la o singură formulă și că pe lângă faimosul Bip

Mesajul meu sugerează ideea că oamenii mor, dar Omul trăiește, omnienirea nu moare ; viața este atotbiruitoare.

— De ce ați ales din repertoriul dv. tocmai „Studiile” pentru spectacolele din țara noastră ?

— Am considerat acest spectacol drept cel mai reprezentativ la ora aceasta pentru pantomima modernă pe care o practicăm la „Zabradli” și care nu ne-a trădat până în prezent așteptările în nici unul din turneele întreprinse peste hotare.

— Când vă aflați în turneu, pe scena teatrului „Na zbradli” evoluează alt grup de mimi ?

— Nu, ansamblul nostru este mic dar unitar ; nu are „dublură”. În absența noastră au loc spectacolele actorilor de teatru modern conduși de maestrul Grossmann, care prezintă cu succes valoroase lucrări ale lui Kafka, Beckett și alții, ale căror opere sînt reflectate, după cum știți și prin mijloacele pantomimei în câteva din spectacolele noastre.

— Vă rugăm să ne vorbiți despre unele proiecte de viitor apropiat.

Solat!

pour les lecteurs

de „FLACĂRA”

Ladislav Fialka

Pe scenă, omul în tricou negru avea o gură tragică, ochi melancolici, o căutătură aeriană. Acum, cînd stau de vorbă cu el în cabină, masca albă a mimului îi conferă parcă un spor de intimitate. Artistul modest, plin de farmec personal, nu-și mai exprimă gîndurile prin mimică și mișcare. Jocul expresiv al mîinilor sale este jugulat în mod deliberat, pentru ca mimul să poată vorbi ca un... pămîntean obișnuit.

— Plec pentru prima oară în România, a început Ladislav Fialka. Deși ansamblul nostru a efectuat turnee în zeci de țări și pe cîteva continente, avem mari emoții. Înființarea cu exigentul public românesc este încă un examen pe care sperăm să-l trecem cu succes.

— Teatru dv. este relativ tînăr, dar se poate afirma că are în prezent un „trecut” bogat în succese. Care este cheia succesului ?

— Am pornit la drum o mină de oameni tineri, îndrăgostiți de artă. Aveam un singur gînd, o singură pasiune : pantomima. Era în 1958. Ceea ce studiasem în anii de conservator ni se părea insuficient ; trebuia să răzbatem dincolo de școala clasică a dansului mut, tre-

— Fără îndoială, efortul de sintetizare, de esențializare predomină, încercînd să cuprindă și să redea printr-un limbaj artistic lapidar tot ceea ce reprezintă valoros și durabil în drumul ascendent al pantomimei, de la drumurile antice pînă la Commedia dell'arte și de aici la stilizările remarcabile ale marilor maeștri moderni ai acestei arte. De altfel, primul nostru spectacol, intitulat „Pantomimă la balustradă”, a constituit, la vremea lui, o sugestivă reflectare a etapelor istorice pe care le-a parcurs pantomima, cuprinzînd o reeditare liberă a clasicului Debureau („Amanții lunii”), o secvență de comedie bufă inspirată de pantomima de bălci („Naufragiații”), o suită de reminiscențe din cloviada lui Charlie Chaplin (în epoca filmului mut), precum și un număr omagial închinat lui Marcel Marceau, creatorul pantomimei moderne. Spectacolul se încheia cu o încercare de a aborda drama mimică modernă cu piesa „Măștile”.

— Din spectacolele pe care le-am văzut în interpretarea ansamblului pe care-l conduceți reiese evident tendința de a nu copia, de a nu paștă, de a reda într-o manieră cu totul originală chiar și acele elemen-

al lui Marceau și „mimul pur” al lui Decroux există un vast cîmp de explorare, de la teatrul japonez „Kabuki” pînă la experimentul nostru de la „Zabradli”.

— În ce constă deosebirea fundamentală a concepției dv. față de cele ale maeștrilor de care ați pomenit ?

— În primul rînd în însuși conținutul de idei și apoi în multiplele forme de expresie artistică. Undeva Charlot exprimă prin gesturi și mimică ideea înfruntării dintre David și Coliat. Marcel Marceau, prin mijloace proprii, face același lucru fără acompaniamentul muzical. La rîndul meu, realizez aceeași idee fără muzică. După cum Marceau poate fi altul decît Charlot, Fialka poate fi altfel decît Marceau. Dar nu acesta este esențialul. Ceea ce marchează net deosebirea este ideea filozofică, concepția despre lume a artistului. Pe scenă omul realizat de masca lui Marceau trăiește și luptă, se bucură și se întristează, dar în cele din urmă cade și moare scufundînd parcă o dată cu el orice perspectivă de perpetuare a ființei umane. Masca lui Fialka evoluează pe aceeași serpentină, numai că în interpretarea mea moartea personajului nu sugerează sfîrșitul implacabil.

— Paralel cu strădaniile de a în prospăta repertoriul cu un nou spectacol, original, îmi îndrept în prezent o mare parte a eforturilor spre pedagogie.

— Catedră la conservator ?

— Nu, catedră la „Zabradli”. Ne-am propus să organizăm un curs internațional de pantomimă, care va funcționa timp de trei luni la Praga în vara anului viitor. Încă de pe acum primim scrisori de la tineri din diferite țări, care vor să se specializeze la acest curs. Este o sarcină foarte grea, dar și foarte plăcută.

— Cîte spectacole de pantomimă ați prezentat pînă acum ?

— Peste 400. Cele de la București și Cluj poartă numere de la 40 în sus și aduc... noroc.

— Fără îndoială, de vreme ce purtați asupra dv. cheia succesului

— Judecătorul suprem este întotdeauna publicul. De aceea vă rog să transmiteți publicului iubitor de artă din România prietenă toată prețuire și dragostea noastră, a măștilor în sufletele de la „Balustrada” praghez.

— Vă mulțumim, vom transmite cu plăcere salutul dv. prin pagini „Flacării”.

Dic BABOIA

film

incte
rdinale

acesta este le grand meaulnes

ficiodată Augustin Meaulnes nu va avea hip — acesta a fost răspunsul pe care, ni și ani de zile, Isabelle Rivière, sora și dintre cele mai autorizate biografie ale orului Alain-Fournier, l-a dat tuturor peste 50 de cineaști — din care n-au nume celebre — ce i-au cerut încuarea de a ecraniza *Le Grand Meaulnes* us la noi *Cărarea pierdută*).

listerul cărții îi este dat de faptul că : nu a fost inventat, totul este adevărat. a rămîne din toate acestea într-un unitructat cum este cel al cinematografului? e întreba pînă nu demult, cu spaimă, na Rivière.

dat însă, neînduplecarea domniei-sale a în fața unui regizor despre care s-a t destul de mult dar care n-a dovedit acum o înzestrare ieșită din comun : Gabriel Albicocco (din realizările lui am un film cu totul neizbutit : *Șoarecele America*). Se pare că sora scriitorului a impresionată de poezia primului film al lbicocco, *Fata cu ochii de aur* (după o e de Balzac), precum și de interpretul să-l intruchipeze pe Augustin Meaulnes : năr student în anul I de la conservator.

ndu-i chipul din fotografia de jos, reștem că băiatul acesta, care nu s-a it încă ce nume de actor să-și aleagă, fi, virtual vorbind, „Le Grand Meaulnes“, l cu o prea frumoasă copilărie, ce și-a toată adolescența după el“.

i respect pentru bogăția de sensuri și cul straniu al acestei cărți în paginile i — ca să folosim cuvintele lui Gérard erval, cu care Fournier a fost deseori arat — „visul se varsă în viața reală“, e îngăduim a îngrămădi aici, în câteva ri ce se vor informative și atîta tot, pro-considerații cu privire la cvasiimposibi- a realizării unei copii cinematografice

altfel regizorul însuși pleacă la drum l de îngrijorat : „A reface o capodoperă pune el — este înspăimîntător, cu atît mult cu cît nu trebuie să inventezi , totul trebuie să rămînă adevărat, ut adevărat... A desfigura o asemenea i este o crimă. Nu mi-aș ierta-o nici- i“.

greu de imaginat numărul celor care nu itea ierta, toți acei pentru care *Le Grand lnes* înseamnă mai mult decît cartea co- ei pierdute și a adolescenței definitive.

Magda MIHĂILESCU

le Rivière și regizorul Albicocco (dreapta) stat ați de tînărul ce-l va intruchipa pe Augustin lnes.

pe ecrane

adevărata față a fascismului

Regizorul Mihail Romm despre fil- mul său : „Lupta dintre umanism și intinericul adus de fascism nu s-a terminat o dată cu victoria asupra hitlerismului. Vreau ca filmul nostru să-i invite pe oameni la meditație, să-i determine să înțeleagă unele fapte ale istoriei contemporane drept episoade ale acestei lupte neistovite. Căci fascismul nu e numai barbarie, distrugere și asasinat. El se mani- festă și prin tendința de a anihila personalitatea umană, de a-l dezarma pe individ în fața presiunii unui mod de gîndire prefabricat. Fascistul «obișnuit» (n.n. — în original fil- mul se numește «Fascismul cel obiș- nuit»), filistinel mic-burghiez care se transformă în fiară, în cambal — iată fenomenul cel mai îngrijorător. Cum s-a petrecut acest proces, cum de a fost cu puțină, cine e vino- vat ? Acestea sînt întrebările la care ne-am propus să răspundem“.

stele despre care se vorbește

Tery Torday — tînără actriță maghiară, prota- gonistă a coproducției maghiaro-austriece „Va- canță cu Paraschiva“ (regia — Franz Joseph Gottlieb).

cannes 1966

din filmele festivalului

suzanne simonin,
călugărița lui diderot

Titlul nu a fost impus de moda denumirilor lungi ce se pare că se bucură de oare- care preț în ultima vreme, ci

Anna Karina în cel mai frumos rol din cele interpretate pînă acum : Suzanne Simonin.

Încă un erou shakespearian în cariera lui Orson Welles : Fal- staff.

de rațiuni mai puțin senine. Jacques Rivette, regizorul fil- mului, îl intitulase la început „Călugărița“, simplu, așa cum sună și numele cărții lui Di- derot ce a servit drept sursă scenariului ; neplăcerile pro- vocate de cenzură încă din perioada premergătoare tur- nării s-au încheiat, după o primă vizionare de către u- nele oficialități, cu un adevă- rat scandal care a dus la in- terzicerea filmului, considerat drept „o adevărată defăimare la adresa călugărițelor fran- ceze“. Apărîndu-și creația, Jacques Rivette a acceptat să-i schimbe titlul pentru a face și mai directă trimiterea la opera lui Diderot (nein- terzisă la vremea ei), din care, mărturisește cineastul, a dorit să transpună cinemato- grafic o idee deosebit de a- propriată nouă, contemporani- lor : „lupta împotriva claus- trării umane, necesitatea unei comunicări bogate, libere și multilaterale între oameni“.

Filmul se află înscris pe agenda festivalului în calitate de invitat.

P. S. Oficial, după cum s-a mai anunțat, Franța participă la concurs cu filmul lui Claude Lelouche „Un bărbat și o femeie“.

clopotele
de la miezul nopții
(falstaff)

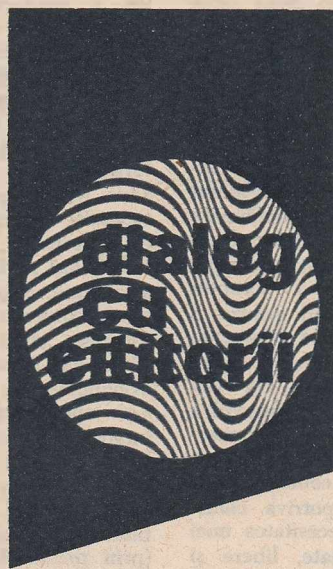
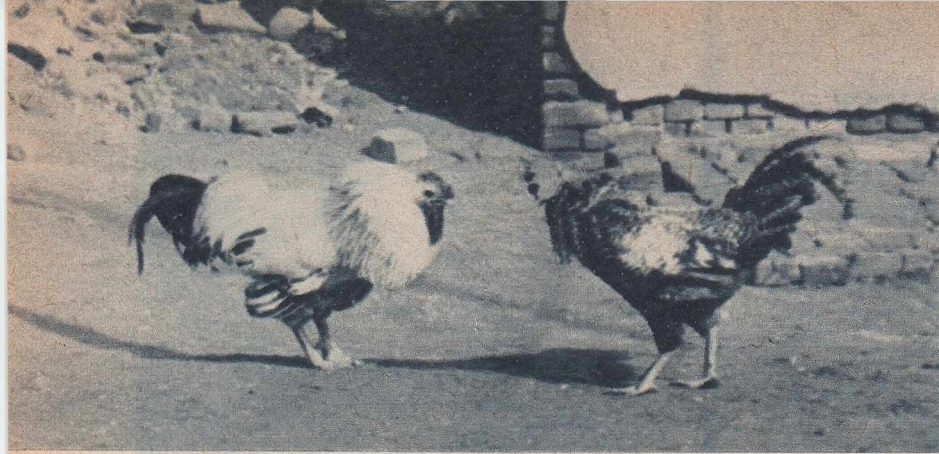
Regizorul, scenaristul, sce- nografal și interpretul prin- cipal al acestui film ce re- prezintă Spania (alături de Con il viento Solano de Mario Camus) este marele ci- neast american Orson Welles. Materialul literar care a stat la baza scenariului este luat din câteva piese ale lui Shakespeare : „Henric al IV-lea“, „Henric al V-lea“ și „Richard al II-lea“.

bunăziua, eu sînt I

Formula pieselor de teatru în care autorul, interpretat de un actor, apare la rampă pen- tru a conduce sau explica acțiunea, o cunoaștem de mult. Filmul însă nu a folo- sit decît aducerile aminte ale unui autor care nu apare pe ecran. Tînărul regizor armean Frunze Dovlațian și drama- turgul Arnold Agababov l-au adus pentru prima oară pe scenarist în văzul lumii, prin- tre personaje ; ecranul ni-l înfățișează nu în chip de erou al acțiunii, ci intervenind din- afară, comentînd faptele per- sonajelor, sînd chiar de vor- bă cu ele. Această construcție insolită, despre care pînă acum s-au spus lucruri frumoase, întărește caracterul de dez- batere etică a filmului, dez- batere în care sînt angajați cîțiva fizicieni, tineri intelec- tuali oarecum asemănători (prin preocupările și frămîn- țările lor) celor din filmul „Nouă zile dintr-un an“.

Filmul românesc „Răscoala“ parti- cipă la competiția de la Cannes. Fotografia noastră o înfățișează pe una din bunele interprete ale ecranizării semnate de Mircea Mureșan : debutanta Ana Felicia Chirăș.

o dispută pe teme biologice

În legătură cu articolul „De la struț la colibri”, apărut în nr. 15 al revistei noastre și semnat de doctor în științe biologice Petre Diaconu, primim din partea biologului Mihail Coclu de la Grădina zoologică din București o scrisoare conținând unele obiecții. Astfel, tov. Coclu arată că nu este de acord cu afirmația autorului, potrivit căreia struțul african poate fi întâlnit și în America de Sud, și în Australia. După cum arată tov. Coclu — cităm — „Struțul (Struthio camelus) trăiește numai în Africa și Orientul Arab, dar nicidecum în America de Sud și Australia”. Autorul materialului, tov. dr. Petre Diaconu, răspunde cu următoarele precizări: „În articol s-a urmărit să se facă o mică prezentare a doi reprezentanți extremi ai păsărilor contemporane (struțul și colibri — n.r.). Nu era cazul și nici locul să se facă o sistematizare pe zone geografice”. Și mai departe: „În lucrarea «Din istoria biologiei gene-

rale» de N. Botnariuc, în operele lui Darwin și ale altor biologi se citează existența struțului american...”

26 de semnături pe o „petiție”...

Primum la redacție o scrisoare al cărei început îl redăm întocmai: „Subsemnații locuitori ai orașului vechi și nou Călan, reg. Hunedoara, majoritatea angajați ai uzinei «Victoria»-Călan și ai comerțului socialist, precum și o parte din membrii cooperativelor agricole de producție din împrejurimile Călanului, vă rugăm să binevoiți a cereța și a da dispoziție prin organele de difuzare a presei din raionul Hunedoara pentru mărirea numărului de exemplare din revista dv., pe care noi, cei ce locuim în orașul Călan, îl găsim insuficient față de nevoile adevărate...” Scrisoarea are nu mai puțin de 26 de semnături. Dragi tovarăși din Călan! Vă mulțumim pentru prețuirea pe care ne-o arătați. Îndată

ce se vor crea posibilități de mărire a tirajului vom ține cont de dorința dv.

ecouri la o scrisoare

Cu ceva timp în urmă cititorul Ștefura Alexandru din Mediaș semnală redacției noastre lipsa îndelungată de pe piață a bateriilor galvanice pentru radioreceptoare (lipsă semnalată de altfel și de alți cititori). Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini și Ministerul Comerțului Interior, răspunzând la scrisoarea corespondentului nostru, ne-au arătat că pentru trimestrul II 1966 comerțul a contractat 1 685 000 bucăți pile și baterii galvanice (produse de Fabrica de cabluri și materiale electroizolante).

Există toate premisele pentru ca aceste contracte să fie respectate și deci unitățile comerciale să poată pune la dispoziția consumatorilor cantitatea de baterii solicitată.

critici juste...

Într-o scrisoare adresată redacției noastre, cetățeanul Victor Vernescu din comuna Ineu, regiunea Crișana, facea o serie de observații și sugestii cu privire la înlăturarea unor deficiențe încă existente în transportul pe calea ferată. Din răspunsul Ministerului Căilor Ferate, care consideră drept juste majoritatea celor observate, rezultă următoarele:

- 1) La trenurile accelerate cu regim de locuri rezervate au fost stabilite compartimente pentru fumători și nefumători. Măsura va fi extinsă treptat și la celelalte trenuri de călători.
- 2) Propunerea de reînființare a vagoanelor de clasa a III-a nu poate fi luată în considerare (în întreaga Europă funcționează numai vagoane de cl. I și a II-a).
- 3) Stațiile C.F.R. vor instrui personalul trenurilor în sensul unei comportări cit mai atente și mai civilizate față de călători.

cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespundă: Viorel Boghiu, muncitor, Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, bl. Tineretului, cam. 111, reg. Bacău: teme diverse; Gabriella Ilea, elevă, Alba-Iulia, str. Zorilor, bl. A3, ap. 6: teme diverse, ilustrate; Aurica Filip, muncitoare, Vulcan, reg. Hunedoara, bl. D 11-turm, sc. II, ap. 38; ilustrate, turism; Eugen Filip, miner, Vulcan, reg. Hunedoara, bl. D 11-turm, sc. II, ap. 38; ilustrate, turism; Anton Ianoff, revizor contabil, Bacău, str. Aviator, bl. 33, sc. B, et. 2, ap. 4: teme diverse; Laurențiu Ștefănescu, student, Iași, Complexul studențesc 1, Tg. Copou, str. Stoicescu 1, bl. B, cam. 8: teatru, cinema; Veronica Cojocaru, profesoară, Berești, raion Bujor, reg. Galați: teme diverse, cinema, ilustrate; Viorica Streche, tehniciană horticolă, com. Călărași, raion Corabia, reg. Oltenia: teme diverse, ilustrate; Octavian Tudoran, tehnician, Ploiești, str. Romană 13, sc. B, ap. 21: literatură, cinema, ilustrate; Nicolae Popescu, electrometalurgist, 25 ani, com. Teslui, raion Slatina, reg. Argeș: literatură, cinema, muzică, sport, ilustrate; Camelia Popescu, elevă, Constanța, str. Mărăștii 27: geografie, muzică, ilustrate; Paul Mironescu, muncitor, 33 ani, București, raion 16 Februarie, str. Bujoreni 19, bl. O.D. 6, sc. 6, et. 8, ap. 215: teme diverse, sport, ilustrate; Valentina Cazacu, elevă, Săvinești, Șoseaua Națională, reg. Bacău: cinema, muzică, ilustrate; Nelu Prica, montor locomotive, Simeria, str. Ilie Pintilie 8, reg. Hunedoara: teme diverse, ilustrate; Constantin Ciobotaru, maistru instalații, Roman, str. Mihai Viteazul 11, cam. 3: teme diverse, ilustrate; Mariana Burlan, elevă, Pitești, str. Gării 17: teme diverse, ilustrate; Victor Constantinescu, elev, București, str. 13 Decembrie 31, bl. 4, et. III, sc. A, ap. 5, raion 16 Februarie: fizică, matematică; Otilia Preda, elevă, 16 ani, București, str. M. Eminescu 155, raion 1 Mai: literatură, cinema, ilustrate; Constantin Iacobescu, elev, Petroșeni, str.

M. Kogălniceanu 24: ilustrate; Filofteia Dragomir, învățătoare, 21 ani, com. Croziduri, raion Titu, reg. Buzărești: cinema, muzică, ilustrate; Constanța Ioan, funcționară, București, calea rească 130, sc. A, et. I, 4: teme diverse; Mihail V. muncitor, 19 ani, Bucur cartier Bercești, raion N. cescu, str. Spitalelor, bl. sc. 1, ap. 15: istorie, literatură, ilustrate; Mihail A. toaei, șef gară Poiana S. pei, raion Vatra Dornei: sport, ilustrate; Paulian Dorob. sudor, Craiova, str. Rom. bl. Romarta, sc. A, ap. cinema, ilustrate; Cornel năreanu, student, Petro Căminul studențesc nr. teme diverse, muzică uș.

răspunsul gospodarilor călărășeni...

La nota critică „Un c. ne sesizează”, publicată nr. 10/1966, ne răspunde. tul popular al orașului i. rași. Adresa citează o s. de realizări gospodărești oraș, din care menționăm varea și asfaltarea a 4 sută din suprafața stră. În răspunsul Sfatului po. din Călărași se arată îns. aceeași problemă: „Este v. v. că la ora actuală s. sint străzi centrale nepa. dar aceste străzi sint cup. în planul de pavare pîn. anul 1970”.

Nu este oare prea înd. tat termenul de îndeplin. acestei sarcini, ne într. noi, și mai cu seamă lo. rii orașului? Să nu. că e vorba de străzile. centrul orașului”. Atunc. cele din cartierele mai. p.ătate cum rămîne?

în câteva rînduri

Ion Popa — Făgăraș. dem. că între timp ați. mit răspunsul nostru. scrisoarea expediată l. IV a.c. Am înregistrat ș. rințele exprimate în scri. dv. din 3 IV a.c. Cum. v.oltarea industriei chimi. țara noastră este o pro.

cititorii fotografiază

Eroii mei în oi cocoși... (TOPÎRCEANU)

fotografii de
D. TCACIUC — Iași

centrală, și Combinatul de ingreșăminte chimice din Făgăraș va fi avut în vedere atunci când vom trata această temă.

Lucia Iorga — Birlad. Mulțumim cu căldură pentru aprecierile cu privire la conținut și coperte. Sintem convinși că nu v-a scăpat numărul 16 al revistei, cu interpretul dv. favorit, Dan Spătaru, pe copertă. În același număr ați găsit-o, sperăm, și pe cîntăreața preferată a dv., Sarita Montiel, într-o suită de instantanee.

Monica Vasiliu — Iași. Vă înțelegem preferința, dar nu putem preciza când anume vom publica pe copertă chipul actorului dv. favorit.

Eugen Marinescu — Brăila. Prin sugestiile și aprecierile pe care le-ați făcut în scrisoare v-ați adus totuși contribuția la reușita consfățuirii din orașul dv., fără să fi participat la ea. O bună parte din propunerile dv. vor fi ținute în evidență. Deocamdată, în numărul de față, una din dorințe vă este împlinită: publicarea unui documentar despre cascada Niagara (vezi pag. 14-15).

Alexandru Târșan — Timișoara. Nu sintem în posesia adresei solicitate. În ce privește discurile pe care le căutați, vă recomandăm să vă adresați întreprinderii ICOMCECOOP „Discul prin poștă”, str. Serg. Nufu Ion nr. 8-12, raionul Lenin, București.

Rodica și Liana — Cluj. Ne bucură interesul cu care urmăriți număr de număr publicația noastră. Sintem de acord cu majoritatea aprecierilor dv., și a celor pozitive și a celor negative. N-am putea accepta totuși observația că în materialele dedicate problemelor tineretului nostru am avut în vedere numai marile orașe ale țării. În privința unei coperte cu cîntăreața dv. preferată — Rita Pavone — nu vă putem făgădui nimic precis. Am dori, dacă ne veți mai trimite vreo scrisoare, să menționați numele și adresele dv. complete.

Milanda Rîpan — Iași. Sperăm că v-a satisfăcut — măcar în parte — publicarea în nr. 16 al revistei a celor opt instantanee fotografice cu Sarita Montiel.

pompei, acum două milenii și azi...

„Aș dori să aflu la ce descoperiri au dus săpăturile de la Pompei?”

D. BORA, Dej

Răspunde prof. univ. doctor docent **RADU VULPE**, consultant științific al Institutului de arheologie al Academiei.

În urmă cu aproape nouăsprezece secole, în ziua de 24 noiembrie a anului 79, s-a produs pe neașteptate o puternică erupție a vulcanului Vezuviu sub a cărui lavă, cenușă și pietre căzute pe țărmul Golfului Neapole au fost îngropate trei orașe înfloritoare: Herculaneum, Pompei și Stabiae. Dintre cele trei localități cea mai intens cercetată de arheologi a fost Pompei, care n-a fost înecat în lavă dură ca Herculaneum, ci doar acoperit cu cenușă, mult mai ușor de săpat. Explorarea începută aci în anul 1748 a continuat pînă azi și este încă în curs. În prezent orașul Pompei se află scos la lumină pe patru cincimi din suprafața sa totală de 66.000 ha, reprezentînd așezarea din antichitate cea mai bine păstrată. Este un imens tezaur de mărturii ale vieții antice situate chiar în rostul lor, așa cum le-a surprins dezastrul.

În cele peste două veacuri de săpături arheologice la Pompei, metodele explorării au evoluat foarte mult, perfecționîndu-se mereu. La început arheologii nu căutau decît obiectele de artă, pentru muzee, neglijînd orice

alt vestigiu. Cenușa scoasă dintr-o casă era aruncată peste altă locuință, a cărei scotocire se terminase. Abia mai tîrziu atenția principală s-a concentrat asupra edificiilor, dar empiric și fără plan. În sfîrșit, acum un secol arheologul Fiorelli a început dezvelirea sistematică, pas cu pas, a orașului. Observîndu-se că, de îndată ce erau dezgropate, parte din ziduri se dărimau din cauză că osatura lemnoasă arsese în căldura cenușii fierbinți, s-a adoptat metoda ca, pe măsură ce apăreau urmele birnelor, acestea să fie înlocuite cu material nou. Dar pînă la instituirea acestui procedeu salvator se năruiseră multe acoperișuri și etaje, așa că azi cele mai multe case pompeiene apar ca după un incendiu. Un pas mai departe s-a făcut acum mai bine de o jumătate de secol cu deosebire prin meritul arheologului Spinazzola, care a dat operii de consolidare și restaurare a clădirilor din Pompei un impuls considerabil. Se cercetează și se înlocuiesc ferestrele, ușile, balcoanele, mobilierul, se examinează pînă și cele mai mărunte resturi de plante întipărite în cenușă și li se substituie exemplare vii de aceeași specie. Au fost scoase la iveală astfel case întregi, nu numai cu tot acoperișul lor, dar și cu incintătoarele lor grădini și cu fericele jocuri de ape. Casele cartierului „Via dell'Abbondanza” (strada Abundenței) au fost în întregime reconstituite în acest mod și impresia pe care o produc este de nouătat.

despre simpatie

„Aș ruga să mi se explice ce se înțelege prin simpatie ca noțiune psihologică?”

Eugen PAP, Sibiu

Răspunde **URSULA SCHIOPU**, conferențiar universitar la Facultatea de filozofie.

Relațiile dintre oameni, întimplătoare sau consolidate, implică atitudini ce se manifestă ca reacții spontane afective. Printre aceste tipuri de atitudini putem enumera simpatia și contrariul ei, antipatia.

Simpatia poate fi anticamera dragostei sau o etapă a finalului ei. Din acest motiv aderenții la concepția freudistă consideră că la baza simpatiei stă o subtilizare a eroticii. Firește, în cazurile de simpatie pe fundalul unor sentimente de acest gen, orice formă de afecțiune are o coloratură erotică, dar certificatul de naștere adevărat al simpatiei e semnat de sentimentul mai profund și consubstanțial naturii umane, sentimentul de sociabilitate.

Simpatia presupune o cheltuielă afectivă individualizată, chiar dacă motivarea ei este aparent mai obscură. Inrudită cu admirația și dezvoltîndu-se legată de subtila lume a preferințelor, gusturilor, năzuințelor și — de ce nu? — a idealului, sim-

patia constituie un reflex afectiv autentic, o atitudine de apropiere caldă care satisface și innobilează adesea în primul rînd pe cel ce o oferă. Deoarece este spontană și anticipativă, simpatia împrumută celor cărora le este adresată acele însușiri care caracterizează mai pregnant pe cel ce o oferă. În acest împrumut se află temelul din ideea „spune-mi cu cine te însoțești ca să-ți spun cine ești”. Simpatia poate însă proiecta în cei din jurul nostru și însușiri pe care am dori să le avem sau care considerăm că ar fi bine să le aibă un om mai bun, mai calm, mai senin, mai inteligent și mai sensibil decît noi.

Există și simpatie ce se formează încetul cu încetul. În special oamenii harnici, entuziaști, principiali, cinstiți, sociabili, neconformiști și, de aceea, relaxați, ca și acei ce ne acordă mult interes și afecțiune stîrnesc reacția de simpatie și atenție afectivă.

„Avarii” sentimentelor manifestă puține simpatii deoarece vor să cheltuiască puțin și să primească în schimb mult de la viață. Există și risipitorii de comori ai simpatiei. Aceștia nu știu să aleagă. Prin simpatie personalitatea umană își catalizează forțele de umanitate și plenitudine.

viața și performanțele unui mare alpinist

„Am citit undeva, foarte sumar, despre un alpinist austriac numit Hermann Buhl. Aș dori să aflu mai multe despre el”.

Vlad MIHAIL, București

Răspunde **VICTOR BÂNCULESCU**, ziarist sportiv.

Istoria alpinismului îl socotește unul dintre cei mai mari călători ai lumii. Micul electrician din Innsbruck, crescut într-un orfelinat și lipsit de o constituție athletică, compensează vitregiile vieții cu o voință extraordinară. Începe escaladări la 13 ani, pe pereții unei cariere de piatră din vecinătatea orașului. La 23 de ani este un alpinist desăvîrșit,

care întreprinde cele mai dificile tururi alpine, vara sau iarna, ziua sau noaptea. Visul lui de a face parte dintr-o expediție în Himalaya nu este visul unui aventurier. Pentru a fi mai bine pregătit, pentru a se familiariza cu rigorile escaladărilor himalayene, parcurge într-o noapte cu lună, în februarie, peretele estic al masivului Watzmann din Alpi.

Hermann Buhl se face însă cunoscut lumii întregi abia după ce în ziua de 3 iulie 1953, la orele 7 seara, ajunge — într-o escaladă solitară, unică în istoria alpinismului — pe vîrf de 8125 m Nanga Parbat. Peste patru ani Buhl revine în Himalaya, reușind să cucerească, im-

pe scurt

Iov Roman, București. 1) Roger Moore n-a jucat în nici unul din filmele prezentate pe ecranele cinematografele noastre. 2) Nenumăratele Parisuri, Birminghamuri, Harlemuri etc. din „Lumea Nouă” au fost astfel botezate, de către primii lor locuitori de origine europeană, în amintirea localităților de unde au plecat emigranții respectivi. Noua Zeelandă, Noua Caledonie ș.a., țări sau teritorii din Oceania, Africa și din cele două Americi, poartă de asemenea numele țărilor de origine ale primilor coloniști. După unele păreri, denumirea orașului Detroit din S.U.A. ar avea la origine numele comunei Ditrău din regiunea Mureș-Autonomă Maghiară din țara noastră, de unde, se zice, ar fi fost originari primii coloniști care ar fi pus bazele orașului ce este azi capitala industriei automobilistice americane. Valencia din Venezuela amintea, desigur, conchistadorilor spanioli de orașul respectiv din Spania. Alte orașe din America au nume legate de atotputernicia bisericii catolice din epoca cuceririlor (Santa Fe în S.U.A. și Santa Fé în Argentina). Există însă asemenea similitudini toponimice care n-au nici o legătură între ele. Astfel, între denumirea orașului nostru Alexandria și orașul egiptean cu același nume nu există nici o legătură, după cum nu există nici o legătură între comuna Roma din regiunea Suceava și capitala Italiei. La celelalte întrebări vă vom răspunde într-un număr viitor.

Ioan Roman, Gura Barza, reg. Hunedoara. Oamenii au încercat din cele mai vechi timpuri să măsoare scurgerea vremii. Cadranle solare, ceasurile cu apă sau cu nisip ale antichității sînt dovezi concludente în acest sens. În evul mediu orele erau anunțate prin clopotele bisericilor, iar mai tîrziu de către orologiile montate pe turnurile catedralelor și ale primăriilor. În secolul al XV-lea este inventat și capătă o rapidă și largă răspîndire ceasul de buzunar, strămoșul ceasornicului aflat astăzi la îndemina tuturor. Despre istoria acestuia vom publica un articol separat în rubrica de față, într-unul din numerele viitoare.

Lenșa Istrate, Tg. Mureș. 1) Cuvîntul to remember înseamnă în limba engleză a-și aminti. Este foarte frecvent întrebuintat la imperativ: remember! — amintește-ți! — în acest sens fiind folosit (ca un neologism sau ca un barbarism) și în alte limbi. 2) Puteți afla adresa de care întrebați adresîndu-vă Uniunii scriitorilor, București, raionul 30 Decembrie, șoseaua Kiseleff nr. 10. 3) O prezentare a cîntărețului de muzică ușoară Nat King Cole (mort de cancer pulmonar anul trecut) am publicat în nr. 30 din 24 iulie 1965.

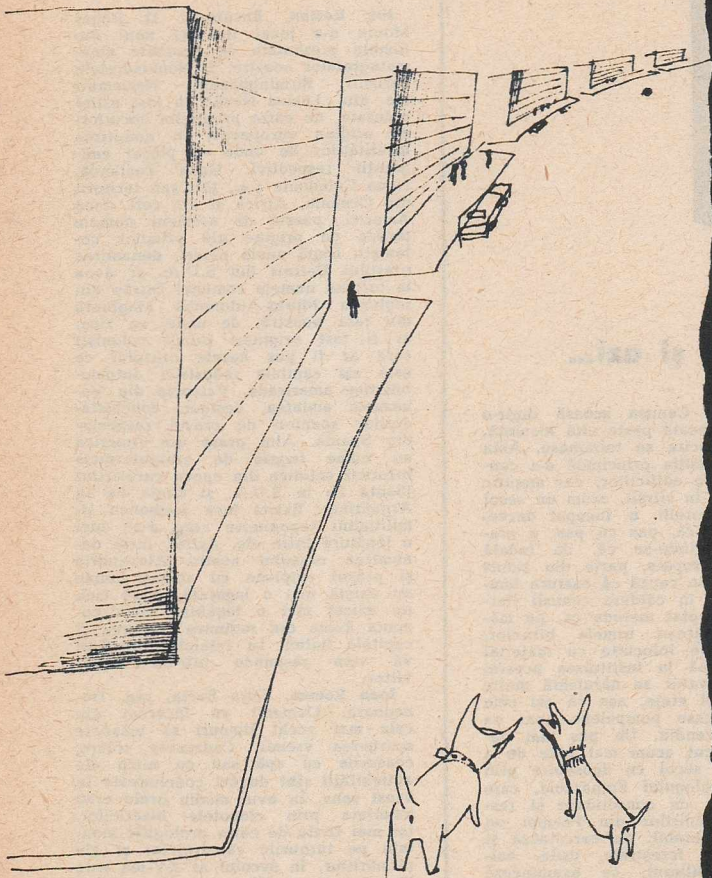
Nicoletta Jurj, Timișoara. 1) Propunerile de materiale despre preocupările și activitatea în producție și în timpul liber a tineretului nostru le-am reținut. 2) Lui Dan Spătaru îi puteți scrie pe adresa Radioteleviziunii, str. Nufierilor nr. 62, raionul 16 Februarie, București. 3) Un scurt istoric al presei mondiale am publicat la rubrica „Dialog cu cititorii” din „Flacăra” nr. 13, 30 martie 1963. 4) Direcția rețelei cinematografice și difuzării filmelor are adresa: str. Julius Fucik nr. 23, raionul 1 Mai, București.

Ion Mihlea, Oradea. Zodiaca și o scormire ce-și trage originea în lipsa de cunoștințe a oamenilor, din urmă de sute și sute de ani, care, nepunîndu-și explica diferite fenomene ale naturii, scorneau fel de fel de credințe lipsite de orice bază științifică. Dorind să vă satisfacem totuși curiozitatea, dăm denumirile populare ale celor 12 „zodii”: Vărsătorul, Peștii, Berbecul, Taurul, Gemenii, Racul, Leul, Fecioara, Câmpăna, Scorpia, Săgetătorul, Tașul. Ele nu corespund întocmai lunilor calendaristice.

V. SILVIAN

preună cu alți trei alpiști, vîrfurile Brood Peak (8047 m) și devenind primul european care a ajuns pe două piscuri mai înalte de 8000 metri. După cîțva timp, la 27 iunie 1957, încercînd să escaladeze și vîrfurile Chogolisa (7654 m), Buhl cade victima unui accident provocat de ruperea unei cornișe de zăpadă și dispărea pentru totdeauna în zăpezile veșnice ale Himalayei. Avea 33 de ani.

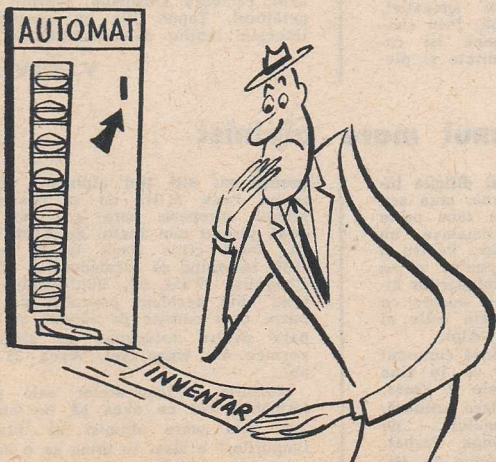
Mărturie a temerarelor sale performanțe, cel ce avea să fie numit „cel mai mare alpinist al tuturor timpurilor” a lăsat în urma sa o carte intitulată sugestiv: „8000 de metri — deasupra și dedesubt”.

— De acord cu arhitectura funcțională, dar nu înțeleg de ce nu sădesc și pomi !

umor

Nell COBAR

POVESTEA VORBEI

cum s-a născut rivalitatea

Dacă cineva este curios să afle în ce împrejurări s-a născut rivalitatea, îi putem spune că, din punct de vedere lingvistic, primii rivali au trăit în Italia, pe malul unor riuri. Intimplările datează din antichitate, totuși nu va fi greu să le reconstituim.

Când mai multe familii aveau locuințe apropiate, pe cursul aceleiași riu (*rivus*), romanii le spuneau *rivales*. Rivalitatea a fost deci inițial situația celor legați prin folosința în comun a unei ape curgătoare, lucru arătat limpede de faptul că termenul *rivales* derivă din *rivus*.

Firește, raporturile dintre *rivales* nu

erau totdeauna de perfectă bună înțelegere, așa încât nu e de mirare că antichitatea le-a văzut ca un simbol al conflictelor dintre cei ce-și dispută unele avantaje, o situație privilegiată etc. În consecință, cuvântul *rivales* se consacră ca denumire a concurenților, a rivalilor, cum a rămas până în ziua de astăzi, iar pentru conflictul dintre *rivales* s-a creat cuvântul *rivalitas*, adică *rivalitate*. Paternitatea verbului a *rivaliza*, mult mai tânăr decât cuvintele menționate, aparține limbii franceze, unde *rivaliser* poate fi întâlnit începând din secolul al XVIII-lea.

Sorin STATI

cuvinte încrucișate

viața

ORIZONTAL : 1) Viața unei persoane, scrisă de ea însăși. 2) O luptă pe viață și pe moarte. 3) Fluviu în Italia — Nota... care indică direcția — Ființă dă-tătoare de viață (reg.). 4) Tatăl viteazului Ulise — Nimic (reg.). 5) Parfumat cu vanilie. 6) Pensii pe viață — Tei ! 7) Cuve ! — Scriitor român contemporan — Noroi (reg.). 8) Perioadă îndelungată — Din nou — Avocat. 9) Viețuiesc în același loc. 10) Apă amestecată cu zăpadă (pl.) — A trimite. 11) Poftim — Savant sovietic, autorul lucrării „Originea vieții pe pământ” — Pronume. 12) Oameni, animale, păsări etc. 13) Comparativ — Excescentă — Măsură agrară — Un necunoscut ! 14) Ca para focului (fem.) — Barbu Vasiliu — Bătrâni. 15) Nume masculin — Pui de oaie — Dorință (fig.). 16) Metaforă pentru o viață zbuciumată (pl.) — Arc. 17) Mare poet român, autorul poeziei „Viața” — Cămașă rustică. 18) A șasea parte dintr-un întreg — Unu și unu ! 19) Odihnă (reg.) — Semn al puterii zeului Neptun (mit.). 20) Viitoare plini — Arborele vieții.

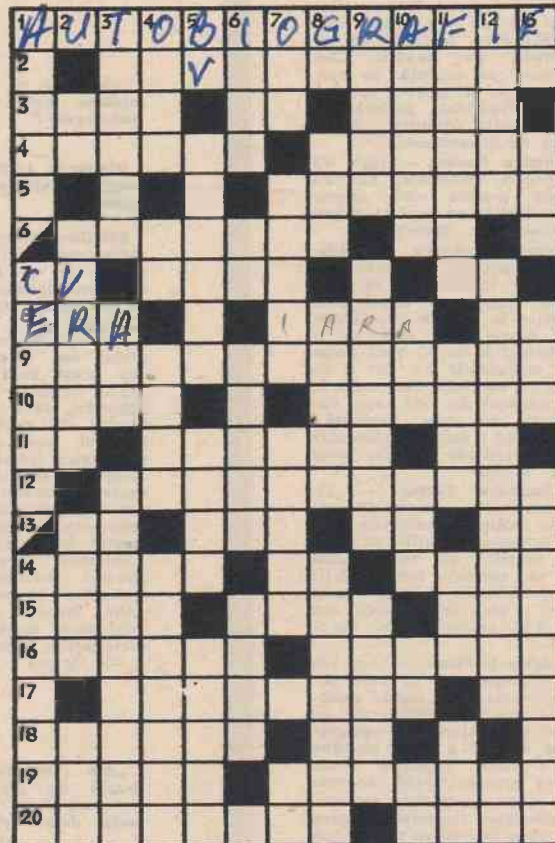
VERTICAL : 1) Scriere istorică — Trăiesc în apropierea noastră — „Viața românească”. 2) Rădăcină — Oraș în Italia — La sfârșitul vieții — Oraș în Somalia. 3) În primăvara vieții — Înscrși pe răbojul vieții noastre — A compus cîntecul „Pentru prima oară-n viața mea iubesc”. 4) Cinstire — Articol posesiv — Plini de viață — A lumina. 5) Brașov pe numerele automobilelor — Trenuri (reg.) — Acoperă corpul păsărilor — Versificat. 6) Frumosele — Eugen Dima — Listă de greșeli tipografice (pl.) — Infățșări. 7) Mărgică în colierul

vieții — Dorit — Sportul cu mingea ovală — Cutere ! 8) Gabriel Stoicescu — Un diminutiv al lui Niculae — Holdele în plină vară — Rînduri dintr-o poezie. 9) Plin de viață — A se descurca (fig.) — A remedia. 10) Bine determinat — Atmosferă (abr.) — Lac în Irlanda — Seu ! — Cadet !

11) Formă de bază în organizarea vieții sociale a oamenilor (pl.) — Mioară — Prefix — Fiară. 12) Patria legendară a lui Ulise — Destăinuiri — Căni ! 13) Pronume — Avantaj — În viață (fem.) — Viață.

Aneta BARTOLOMEU

Cuvinte mai puțin cunoscute : INII, TUIA, EIL, ORM.

Dezlegarea jocului „CARACTERE” apărut în numărul trecut

ORIZONTAL : 1) STĂRUITOARE — D. 2) MELANCOLIE — A. 3) EMOTIE — G — ZIMT. 4) RE — ATAȘATE — BA. 5) ERC — T — ARȘI. 6) NANI — VINOVATA. 7) IRE — MAME — A. 8) E — SFIDATA — LEU. 9) OȚĂRIT — LIE — L. 10) ABI — AFERATA. 11) PITITA — LAIT — R. 12) ADA — ARDENT AL. 13) SITE — IRR — ATM. 14) ATENȚIE — S — RIM. 15) — ER — PRALINA. 16) E — TRISTETE — AL. 17) BAGATELIZĂ 18) DURI — I — ERA — ET. 19) AMICALĂ — IȚE — I. 20) — AMĂRĂCIUNE.

carnet automobilistic

parcaje subterane

Gradul ridicat de motorizare crează oraşelor moderne mari dificultăţi de circulaţie. În marile oraşe rezolvarea acestei probleme este încredinţată unui centru complex, alcătuit din specialiştii din diferite domenii: urbanişti, electronişti, arhitecţi, ingineri, la care se adaugă, bineînţeles, reprezentanţii ai serviciilor de circulaţie. Cele mai moderne mijloace tehnice — radioul, televiziunea, elicopterele, aparatele de înregistrare cu celule fotoelectrice — sînt puse în slujba acestui scop. Maşini electronice de calcul cu programe speciale calculează şi indică neconţinut schemele de dirijare a circulaţiei în funcţie de aglomeraţiile care se creează pe unele trasee. Se construiesc pasaje denivelate, autostrăzi urbane de mare viteză şi apacitate etc., etc.

Dar a rezolva problemele circulaţiei auto înseamnă — oricît de paradoxal ar părea acest lucru — a oluţiona şi staţionarea maşinilor. În oraş ipotetic cu un milion de locuitori are, la un grad de motorizare de 150%, un număr de circa 50 000 de autovehicule. Pentru a circula, maşinile trebuie în prealabil să staţioneze undeva, cît mai aproape de locuinţele posesorilor lor, iar apoi, după ce se deplasează, trebuie din nou să staţioneze în apropiere de locul de muncă, districte, odihnă etc. Coeficientul de multanetate în deplasarea maşinilor este de regulă de circa 40%; 1% din ele staţionează. Considerînd oraş ipotetic de care am vorbit, trebuie să arătăm că pentru asigurarea parcurii pe străzi şi în locurile publice a celor circa 150 000 autovehicule sînt necesare 375 ha (cîte 1 mp în medie pentru fiecare autovehicul — socotind, bineînţeles, şi spaţiul necesar manevrării la parcare); în condiţiile unui oraş modern aceasta înseamnă o suprafaţă impresionantă.

O soluţie urbanistică constă în construirea supraetajată a autovehiculelor, pentru a economisi spaţiul de suprafaţă al oraşelor, mai ales în cazul acestora; cîteodată însă parcajele supraetajate nu sînt posibile şi se recurge la cea subterană. La Paris, în afară de un mare parcaj subteran care va fi dat în exploatare în câteva luni în apropierea catedralei Notre Dame, deci în inima oraşului, au început de curînd lucrările unei interesante construcţii de acest gen, tot subterană, în apropiere de Porte d'Orléans. Capacitatea totală a noului parcaj va fi de 3 maşini aşezate pe şase nivele diferite între ele prin două rampe helicoidale. Cîteva ascensoare pentru persoane vor permite revenirea la suprafaţă a automobiliştilor. Datorită faptului că în zona parcajului există numeroase lucrări sub-

terane, reţele de apă, canalizare, electricitate, telefonie care trebuie deviate, lucrarea va dura 19 luni. Este interesant de arătat că preţul de cost al construirii unui loc de parcare subterană reprezintă aproximativ dublul costului unui autoturism de mic litraj.

sezonul marilor curse automobilistice s-a deschis

În S.U.A., la Daytona Beach, a avut loc recent cursa anuală de automobile special echipate, care se desfăşoară pe un circuit închis, pe pistă de zgură, şi durează 24 ore. Fiecare maşină este dotată cu dublă conducere şi are un echipaj de două persoane care conduc cu rîndul.

Ca şi principalele curse cicliste profesionale, cursa de la Daytona Beach, prima din succesiunea anuală a marilor concursuri internaţionale pentru automobile, este mai mult o întrecere între marile fabrici care produc maşini de curse şi constituie o reclamă importantă, în caz de bun clasament, pe piaţa mondială a automobilului. Renumele maşinii care câştigă se răsfîrînge asupra tuturor automobilelor care se denumesc la fel, deşi atît din punctul de vedere al construcţiei cît şi din acel al performanţelor prototipurile folosite la aceste curse nu prea au multe lucruri asemănătoare cu suratele lor produse în mare serie.

În acest an la Daytona Beach s-au înfruntat în principal trei tipuri de maşini: Ford-Mark II, Chaparral şi Ferrari. Pentru prima dată rezultatele indică o superioritate a Fordurilor, care s-au clasat pe primele 3 locuri. Comentatorii de specialitate afirmă că la calităţile cunoscute ale motoarelor Ford de construcţie specială, ca demaraj şi viteză, s-a adăugat o robusteţe care şi-a spus în cele din urmă cuvîntul. Insuccesul maşinilor Ferrari s-ar datorita faptului că în această competiţie nu au fost prezentate decît vechile modele, cele noi fiind rezervate spre lansare în cursa de 1 000 km care va avea loc în curînd la Nurburgring (R. F. Germană).

Un nou tip de maşină de curse, un Chaparral cu transmisie automată, a fost folosit cu destul de bune rezultate, deşi acest tip de transmisie este încă utilizat cu reticenţă în competiţii sportive de acest gen.

Cei doi câştigători ai cursei, Ken Miller şi Lloyd Ruby, au parcurs, cu o maşină Ford-Mark II, 4 173,6 km în 24 ore, realizînd o medie orară de 173,9 km/oră. S-au mai clasat bine şi cîteva maşini Parsche de diferite tipuri, care şi-au demonstrat încă o dată calităţile pentru asemenea competiţii.

Ing. V. IOANID

peste 500 000 de ani!

La Piteşti, în cadrul Expoziţiei permanente de istorie veche, Muzeul Regional Argeş expune o foarte interesantă colecţie de unelte de muncă — cea mai veche epocă a societăţii omeneşti — paleolitic — conţinînd un număr de peste 30 de piese din os. Sînt piese descoperite în ultima vreme (unele din ele în 1965) de către profesorul Ion Nania, muzeograf principal la muzeul din Piteşti, pe la rîurile Dimbovnic (raionul Costiş), Mozacu, Neajlov şi Ioneşti (raionul Găeşti), precum şi pe Valea Jeşului, în apropierea oraşului Piteşti.

Tomânia este una din puţinele ţări din lume pe teritoriul căreia s-au descoperit unelte de muncă cu o ve-

chime între 500 000 şi 1 000 000 de ani, aşă cum e cazul celor descoperite pe Valea Dirjovului în 1957-1958 de către cercetătorul arheolog C. Nicolăescu-Ploşor şi de muzeograful I. N. Moroşan de la Slatina.

Piese recent descoperite de profesorul Ion Nania din Piteşti aduc o importantă contribuţie la delimitarea ariei în care se găsesc la noi cele mai vechi urme de activitate omenească — arie care se întinde, după cît se pare, între Jiu şi Argeş.

În momentul de faţă se fac cercetări la nord de Piteşti şi în raioanele Curtea-de-Argheş şi Cîmpulung pentru a se descoperi (aşă cum tot arheologul C. Nicolăescu-Ploşor a descoperit în urmă cu cîteva ani la Bugiuleşti, în Oltenia), urme de activitate omenească şi mai vechi, adică din pre-paleolitic — etapă în care oamenii în devenire nu cunoşteau încă prelucrarea pietrei, confecţionîndu-şi uneltele din os, corn sau lemn.

Scopul principal urmărit de cercetători îl constituie însă descoperirea însăşi a rămăşişilor „umane” (măcar un fragment de os) ale celui ce minuia primele unelte: australopithecul sau pitecantropul. Zona în care la noi este căutat stră-străbunul omului corespunde cu fostul ţarm de nord al aşă-numitului lac getic din terţiar (la sud de Carpaţii de azi), care graţie faunei şi florei sale foarte bogate este considerat de specialiştii ca deosebit de favorabil apariţiei primelor fiinţe raţionale.

F. URSEANU

TURIŞTI

Atunci cînd sînteţi în trecere prin oraşele :

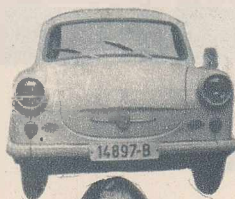
- Bacău,
- Piatra-Neamţ,
- Bicaz,
- Roman,
- Slănic Moldova,
- Oraşul

Gheorghe Gheorghiu-Dej

nu uitaţi să vizitaţi

MAGAZINELE DE ARTĂ POPULARĂ

bine aprovizionate cu mărfuri de artizanat

automobilişti!

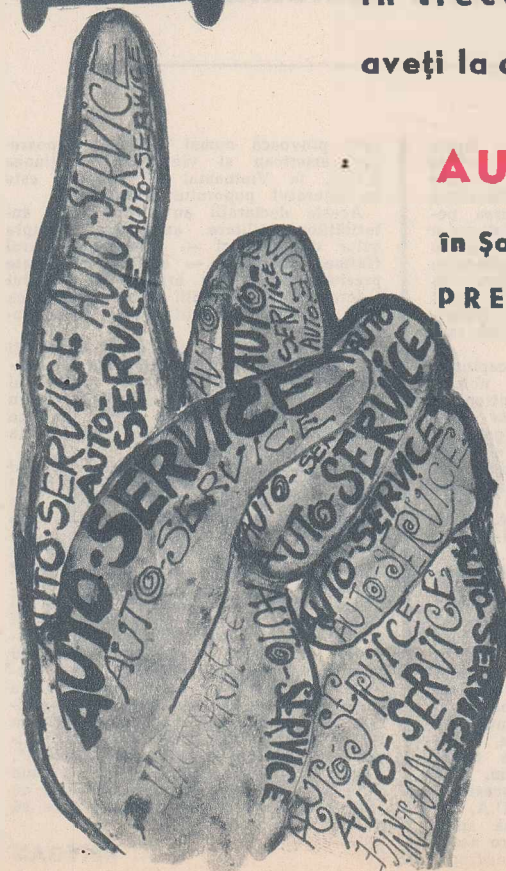
în trecere prin oraşul IAŞI aveţi la dispoziţie o unitate modernă:

AUTO-SERVICE

în Şoseaua Păcurari nr. 94 a cooperativei PRESTAŢIUNEA-Iaşi care execută :

- spălări
- gresări
- revizii şi reparaţii curente
- vopsitorie
- precum şi reparaţii capitale

Preţuri convenabile

focul armelor și focul furnalelor

Truong Thinh, directorul Furnalului H se afla in biroul sau. Prin spaturile făcute de proiectilele de 12,7 mm trase din avioanele americane, soarele își imprăstia razele in interior. In curte — o grămadă de moloz ; bare de oțel fuseseră aruncate aici de rațele de bombe și rămăseseră infipte adinc in pământ.

„Priviți ce-au făcut piraiții americani ! — îmi spune Truong Thinh. Au crezut că «superioritatea lor aeriană» poate întimida pe muncitorii de la acest furnal. Dar s-au înșelat“.

In timp ce ne plimbam împreună, el mi-a povestit câteva episoade din viața muncitorilor de la acest furnal, cunoscut in întreaga țară pentru realizările obținute de la începutul raidurilor avioanelor americane, in aprilie 1965.

„Cind s-a dat pentru prima dată semnalul de alarmă, toți muncitorii de la furnal, organizați in echipe de doborîre a avioanelor și grupe de prim ajutor, erau fiecare prezenți la posturile lor in numai câteva minute. După nouă minute, șișnea prima bară de oțel. In același timp puști de diferite calibre fabricate in această unitate de autoapărare de la furnal, deschideau focul alături de cele ale soldaților. O luptă îndirjită s-a desfășurat pînă la ora 4 p.m. In acea zi, 18 avioane americane au fost doborîte ; iar între timp oțelul continua să iasă din furnal.

In ziua următoare, piraiții au venit din nou in zori, in număr mai mare. Imediat, ei au început să bombardeze, dar au primit lovituri și mai grele din partea muncitorilor și personalului fabricii ; încă 29 de avioane au fost doborîte. Oțelul topit continua să ia diferite forme, devenind conducte de apă, roți de vagoane... Același lucru s-a întîmplat și in zilele următoare. In ciuda bombardamentelor sălbatice, muncitorii continua să lupte împotriva avioanelor dușmane, transportind de asemenea muniții pentru soldați și menținind producția neîntreruptă.

Pare ciudat — dar este un fapt — că in aceste condiții grele, de luptă

In pofida bombardamentelor americane oțelul continua să curgă.

neîntreruptă împotriva dușmanului noul trimestrial a fost depășit cu iar calitatea materialului a fost nățătită. Muncitorii sînt conștienți faptul că, apărîndu-și furnalul, conștient să dea mai mult oțel patriei, ei își astfel aportul lor la lupta întregului popor vietnamez împotriva agresiunii americane.

Phan C

Deschisă de curînd în parcul Sokolniki din capitala sovietică, Expoziția economică a Republicii Socialiste România cunoaște o mare afluență — cele aproximativ 5 000 de produse din aproape toate ramurile economiei naționale a țării noastre stîrnind un deosebit interes în rîndul vizitatorilor.

procesul fantomă

Doi militari americani care au luptat în Vietnamul de sud — sergenții George Edward Smith și Claude Donald McClure — așteaptă să fie judecați. Deasupra capetelor lor planează amenințarea pedepsei cu moartea. Nici un ziarist nu a avut posibilitatea să stea de vorbă cu ei, autoritățile americane mîrginindu-se să afirme că se găsește „undeva“ în insula Okinawa. Care este „vina“ lor ? Autoritățile din Naha, capitala Okinawei, afirmă că cei doi „au ajutat inamicul“...

Smith și McClure fuseseră capturați de patrioții sud-vietnamezi in noiembrie 1963, in cursul unui atac întreprins asupra taberei americane de la Hiep Hoa, situată la 35 km de Saigon. In noiembrie anul trecut ei au fost eliberați și predați autorităților cambodgiene. La Pnom Penh a avut loc prima lor conferință de presă. Amară deziluzie pentru cei care intenționau să folosească declarațiile lor în sprijinul campaniei propagandistice îndreptate împotriva Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud. „Ca prizonieri — a declarat McClure — am fost bine tratați, chiar foarte bine. Eram răniți. Mi s-a acordat îngrijire medicală. La Saigon mi se spusese că, dacă voi fi capturat, voi fi torturat. Am crezut toate acestea. Mai ales că am văzut cu ochii mei cum un partizan sud-vietnamez fusese bătut și biciuit de militarii saigonezi pentru că a refuzat să răspundă la unele întrebări. Nouă ni s-a dat mîncare bună, cărți de citit, hîrtie ca să scriem. Sînt recunoscător F.N.E. pentru toate acestea“.

„Cind mă voi înapoi în S.U.A. — a spus Smith — intenționez să spun poporului american adevărul despre acest război. Noi ducem un război nedrept,

care provoacă numai suferințe popoarelor americane și vietnameze. Acțiunea S.U.A. în Vietnamul de sud nu este în interesul poporului american“.

Aceste declarații au stîrnit furia autorităților militare americane. Asupra celor doi militari — informează ziarul National Guardian — au fost exercitate presiuni din partea armatei și Biroului federal de investigații (FBI) pentru ca să-și retragă declarațiile. Dar ei au refuzat.

Smith și McClure au fost transportați în Okinawa, la sfîrșitul lui decembrie 1965, sub escorta unor ofițeri ai serviciilor de informații și despre ei nu s-a mai știut cîva timp nimic, pînă ce a explodat „bomba“ trimiterii lor în fața unei curți marțiale.

Procesul a fost pregătit cu cea mai mare discreție. Acest fapt, neobișnuit pentru un asemenea „eveniment“, i-a intrigat pe ziaristii americani. La toate întrebările lor autoritățile militare nord-americane se mîrgineau să declare că „ancheta continuă“ și „nu poate fi anunțată data sau locul procesului“. Toate acestea i-au făcut pe ziaristi și mai curioși. Și iată că acum, potrivit relatărilor lui Jerry Heaster, corespondentul din Naha al agenției Associated Presse, se pare că misterul a fost dezlegat. „Procesul nu poate începe — a scris el — pentru că autoritățile militare ale S.U.A. nu dispun de nici un fel de dovezi împotriva celor doi militari și nici de martori ai acuzării“. Astfel, încă o încercare de a se pune căluș în gură celor ce spun adevărul cu privire la războiul din Vietnam pare să fi suferit un eșec.

I. RETEGAN

250 de opere de artă

Din timp in timp pinze celebre, pe care iubitorii de artă le cunosc doar din albume, apar la lumina zilei scoase din galeriile personale ale colecționarilor bogăți. Totdeauna asemenea ocazii rare constituie adevărate evenimente artistice. Din categoria acestora face parte și recenta expoziție de la National Gallery din Washington; care prezintă una dintre cele mai importante colecții particulare de pictură modernă, cea a familiei miliardarilor Mellon (250 tablouri, acuarele, portrete și desene). Această colecție a fost adunată in cel mai strict secret de-a lungul ultimilor ani. Reprezentanții familiei Mellon au fost totdeauna prezenți la marile licitații de la Sotheby din Londra sau Parke-Bernet din New York și ei au aruncat pe piața tablourilor milioane de dolari, zdrobind astfel orice concurență.

Colecția Mellon cuprinde opere ale picturii franceze din secolele al XIX-lea și al XX-lea. Multe dintre picturi amintesc afaceri celebre : „Case in Provence“ de Cézanne a fost cumpărată cu 800 000 dolari, suma cea mai mare care s-a plătit vreodată pentru o pictură

a unui autor francez ; „Tînăr cu roșie“ a aceluiași pictor, achiziționat în secret de Paul Mellon acum zece se spune că ar fi costat 300 m franci vechi ; „Camille cu umbre“ de Monet deține și ea un record mai înaltă cotă de licitație atît în Franța.

Printre capodoperele expuse astăzi sînt 11 tablouri de Claude Lorraine — „Portretul lui Bazille“ (1865), dină din „Giverny“ (1900), „Le Bassin“ (1867), 3 „Argenteuil“ (1873) și 10 pinze de Gauguin, 10 de Van Gogh, 10 Renoir, numeroase opere de Cézanne, Sisley, Pissarro și, spre surprinderea cîștilștilor, lucrările unor imprimeuri care sînt catalogați de obicei ca „maestri“, cum ar fi peisagistul J.M.W. Turner, Boudin, Frédéric Bazille, Berthe Morisot. Pictura secolului al XX-lea e reprezentată de 4 Picasso, Matisse („Natură morată“ — 1905) și de un număr mare de artiști de Bonnard și Vuillard, artiști cunoscuți o celebritate postumă.

I. CO

Bonnard este reprezentat cu 15 picturi : naturi moarte, peisaje, interloare și scene de stradă ca aceasta pe care o reproducem intitulată „Le Boulevard des Batignolles“.

corupători și coruptibili

ezibitund să remedieze raclele pro-
le ale situației economice precare,
ritățile braziliene își îndreaptă aten-
spre sporirea impozitelor. Dar însăși
rcarea de a determina incasarea înal-
ă a impozitelor prezintă dificultăți
de biruit. „Pentru puținii oameni
adevărat bogați din Brazilia — scria
ăminalul englez Economist — ideea
a plăti impozitele li s-a părut dintot-
ma absurdă; ei au considerat că a fost
este mai ușor și mai ieftin să se
inspectori fiscali decît să plătească
ozitele”. Urmărirea pe baza legii eva-
ii, menită în principiu să ducă la
operirea celor care duc un trai
e posibilitățile indicate în decla-
e de impunere, a avut însă rezul-
foarte modeste. Imaginația celor ce
au să-și justifice averile acumulate
ăscocit diverse subterfugii. S-au des-
rit, de pildă, cazuri de cumpărare
nor bilete de loterie cîștigătoare
e, potrivit legii, sint scutite de im-
t), de la oameni modești, astfel încît
bogătași au găsit în felul acesta
ficări în fața fiscului pentru acumu-
i de averi.

ercetările întreprinse de autorități

s-au lovit de o dublă rezistență: oame-
nii de afaceri corupători și agenții fiscali
coruptibili. Acum, directorul general al
veniturilor și impozitelor, Orlando Tra-
vancas, a lansat în cruciada pentru in-
casarea impozitelor un factor nou: ma-
șina electronică de calcul înzestrată
cu un sistem de „memorie fiscală”. Presa
braziliană a constatat cu ironie că di-
rectorul respectiv și-a îndreptat privirile
spre mașinile electronice deoarece ele
„nu sint nici uituce, nici coruptibile”.
Pînă în prezent au fost instalate două
asemenea înregistratoare cu „memorie
fiscală” la Rio și una la Sao Paulo. A-
utoritățile braziliene sint atît de înclinate
de rezultatele obținute, încît firmelor
nord-americane constructoare de apar-
taș de acest fel le-au fost comandate
alte 11 mașini electronice de calcul.
Este greu de spus însă dacă într-adevăr
eficiența economică a primat la lansarea
comenzilor sau companiile producătoare
de mașini electronice de calcul au
avut grijă să respecte obiceiul pămîn-
tului pentru a-și plasa marfa.

Z. FLOREA

se pot face afaceri mai bune

ceodată probleme importante nerezol-
ale actualei situații internaționale
esc impuls în condiții cu totul ne-
state. Așa se întîmplă de cîțva timp
hestiunea esențială a retragerii tru-
de pe teritorii străine.

implarea a făcut ca nota vest-
an ca privire la statutul unităților
eze staționate pe teritoriul R. F.
ane, statut pus în discuție ca ur-
a dezangajării franceze din
T.O., să fie difuzată exact în zilele
Camera Comunelor discuta bugetul

cu cunoaște că Republica Federală
ană consideră menținerea pe teri-
său a trupelor integrate atlantice
un element esențial al politicii
externe, un mijloc de angajare a
lor atlantici la sprijinirea automată
zideratelor mărturisite și nemărturi-
ale Bonnului. Pornind de la presu-
rea că un interes cel puțin similar
și în rîndurile participanților la
ție, diplomația vest-germană a cău-
tă folosească problema menținerii
lor franceze — după scoaterea lor
ub comandamentul N.A.T.O. — ca
mijloc de presiune pentru a obliga
a la acceptarea unor elemente de
are. Rezultatul? Franța a răspuns
că statutul nu poate fi reglemen-
a condiții acceptabile, ea este gata
retragea trupele din Germania fe-
să. După o ședință a Consiliului de
tri francez, purtătorul de cuvînt
er a spus: „Guvernul francez nu
i, fără să dorească acest lucru în
expres, menținerea unor forțe pe
riul Republicii Federale Germane.
neîndoielnic că acest lucru nu s-ar
face decît în condiții care nu
bă hotărîrea luată de ea în Ches-
integrării în N.A.T.O.” Fie că
Germană va accepta poziția fran-
fie că nu, și în acest caz unitățile
fi retrase, politica menținerii tru-
de ocupație integrate va fi pusă
emnul întrebării și o dată cu aceasta
altă formulă de menținere a ba-
militare străine în Europa Occi-
dă.

această politică se dovedește nu
invechită dar și insuportabil și
de costisitoare. Acest aspect a
dus din nou în atenție de discursul
rului de finanțe englez cu prilejul
tării bugetului. El a arătat că An-
nu mai poate accepta la infinit si-
actuală și că Republica Federală
mă trebuie să-și extindă cumpără-
în Anglia în așa fel încît să
nseze cheltuielile de devize ale
i pentru menținerea trupelor en-
pe Rin. Suma în discuție se ridică
milioane lire sterline. Deocamdată
ermanii s-au angajat să facă cum-
ri pînă la concurența sumei de
lioane, dar nici măcar acest anga-
t nu are șanse să fie acoperit.
it, ei nu spun că nu înțeleg să
scă pentru această politică ci
că „piața engleză nu oferă con-
satisfăcătoare”. Imediat după dis-
ministrului de finanțe englez au
use în circulație diferite aprecieri
amenilor de afaceri vest-germani
afirmă că prețurile engleze sint
necompetitive, că tarifele exte-

rioare ale Pieței comune creează obsta-
cole, că Londra nu oferă unele produse
satisfăcătoare etc. Corespondentul lui
Daily Telegraph la Bonn arată că chiar
și cei mai entuziaști experți englezi con-
sideră că nerealist să se aștepte satis-
facerea cererilor ministrului de finanțe.
Ce se va întîmpla în acest caz? Își
va retrage Anglia trupele sau va accepta
în continuare riscurile financiare pe
care le implică o politică anarmonică?
Indiferent ce cale se va alege, șansele
supraviețuirii ocupației militare integrate
pe teritoriul vest-german se vor reduce
considerabil. La aceasta se adaugă în-
săși politica americană care atunci cînd
s-au ivit nevoi militare în altă parte
și-a anunțat retragerea unor trupe fără
să-și consulte aliații din N.A.T.O.

Mai rămîne ca vest-germanii să se în-
trebe: în definitiv ce ne aduce prezența
trupelor străine? Dacă este vorba nu-
mai de cîștiguri în devize adus de ceea
ce cheltuesc aceste unități în Germania
federală, apoi se pot face afaceri mai
bune pe o cale normală.

N. LUPU

Cu camionete, rîcșe sau mărșăluind,
peste 5 000 de muncitori din Saigon
au demonstrat recent pe străzile ora-
șului, îndreptîndu-se spre ambasada
americană și scandînd lozincile: „A-
mericani, plecați acasă!”, „Puneți
capăt războiului!” Unități militare și
de poliție, folosindu-se de baraje de
sîrmă ghimpată și de grenade cu
gaze lacrimogene, i-au împiedicat pe
manifestanți să se apropie de sediul
ambasadei.

Cîțiva dintre membrii juriului celui de-al 20-lea Festival internațional al filmului de la Cannes: Marcel Achar, Demoralis, Marcel Pagnol, Maurice Genevoix, Sophia Loren, André Maurois, Jacques Lebret, Furukaki.

maratonul cinematografic de la cannes

— corespondență specială pentru „flacăra” —

Pentru două săptămîni Cannes-ul este
capitala filmului mondial. Soare cald,
tandru, radios, iar pe bulevardul La
Croisette — aglomerație, efervescența
marilor festivaluri ale anului. Întîlniți
aici în aceste zile vedete internaționale,
regizori cunoscuți, producători, critici
cinematografici din cele peste 20 de țări
ce prezintă 38 de filme. Festivaliștii se
confundă cu sezonisții veniți pe Coasta
de Azur. În fiecare seară are loc un
adevărat maraton la Palatul festivalului
de pe La Croisette, unde s-au deschis
porțile celui de-al 20-lea Festival inter-
național. Primul concurent în competiție
a fost filmul-fluviu polonez „Cenușa”
al lui A. Vajda, o frescă istorică, „frum-
mos ca o tapiserie, teribil ca un coșmar”,
cum spunea un critic. Părerile coincid
însă atunci cînd susțin că n-ar fi cel
mai bun film al lui Vajda.

Festivalul a devenit anul acesta adult,
împlinind 20 de ani. Un grup excepțio-
nal de celebrități cinematografice a fi-
nut să marcheze evenimentul prin pre-
zența lor, mobilizînd astfel în jurul lor
o adevărată armată de fotoreporteri,
operatori de televiziune, cronicari; So-
phia Loren, Michèle Morgan, Monica
Vitti, Kirk Douglas, Peter Sellers, Orson
Welles sint numai cîteva nume.

Evenimentul mult așteptat l-a constituit
filmul francez „Suzanne Simonin, călu-
gărița lui Diderot”, adaptare cinemato-
grafică de Jacques Rivette, un film ce a
stîrmit o serioasă polemică în ultimele
săptămîni, întrucît proiecția sa a fost
oficial interzisă. Filmul este considerat
ca fiind ofensator la adresa clerului.
Vizionat în tăcere, „Călugărița” a recol-

tat aplauze la sfîrșit. Actrița Anna Ka-
rina a realizat o creație sensibilă și
impresionantă, dar mulți critici s-au
declarat dezamăgiți. Singurele cronici
favorabile au apărut în „Combat” și
„L'Humanité”. „Le Monde”, deși face
unele aprecieri pozitive, formulează și re-
zerve. Alte filme în competiție: „Un
bărbat și o femeie” — filmul lui Claude
Lelouche, ce reprezintă oficial Franța;
„Falstaff” cu Orson Welles, film apre-
ciat ca „o frumusețe continuă” („Welles
— scria Henry Chapiro în „Combat” —
este un geniu al cinematografiei care
se măsoară cu Shakespeare”); „Modesty
Blaise”, filmul lui Joseph Losey (Monica
Vitti apare aici în rolul unei invincibile
James Bond cu fustă, a cărei armă su-
premă este rujul ce ucide), film ce tre-
buie să fie bomba anului, a fost după
păreră criticilor un eșec incontestabil.

La ediția jubiliară a fost vizionat
simbăta și filmul românesc „Răscoala”
(aici rulează cu titlul „Iarna în flăcări”),
o realizare a tinărului regizor Mircea
Mureșan, ce s-a bucurat de o primire
călduroasă, stîrnind mult interes și apre-
cieri din partea unor personalități cine-
matografice franceze și străine. Criticii
cinematografici ai marilor ziare pariziene
au fost și ei favorabili. Citez din comen-
tariile lor: „Un film de o măreție
reală, somptuos, dar sobru, pus în scenă
de Mircea Mureșan” („L'Aurore”). „Mure-
șan — scrie ziarul „Combat” — arată
un simț ascuțit și brutal al unui anumit
adevăr uman. Nu este imposibil ca acest
film să stea în atenția juriului”.

AI. GHEORGHIU

Pasionații șahului, care n-au mai găsit locuri în sala Teatrului de estradă din Mos-
cova pentru a asista la deslășurarea meciului pentru titlul de campion mondial dintre
maril maeștri sovietici Tigran Petrosian și Boris Spasski, urmăresc partidele în stradă,
reproducînd mișcările efectuate de cei doi și transmise prin difuzoarele instalate
în afara sălii.

